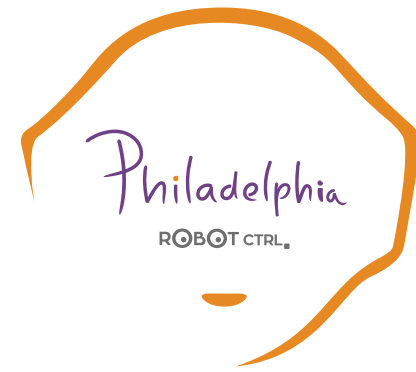

Eerste verkenning van
robotica in de zorg.

Clïënt: **Marieke**

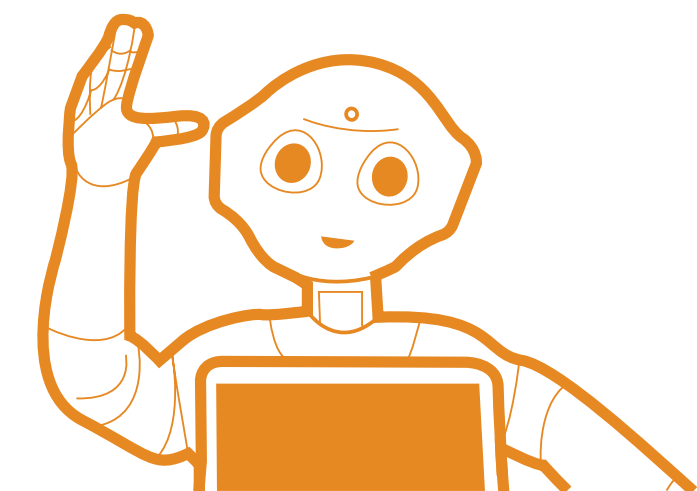
Sociale robotica in de Nederlandse zorg?

Philadelphia deelt met u de praktische bevindingen

Philadelphia is al bijna drie jaar onderweg met een unieke ontdekkingsreis! Wij zien in sociale robotica een grote toegevoegde waarde door het bereikbaar maken van een meer zelfstandig leven voor (bepaalde) cliënten. Met meer eigen regie en meer personalisering. Zij willen, net als ieder ander mens in de maatschappij, graag zoveel mogelijk deel uit maken van het gewone leven, met al zijn facetten. Daarom hebben we een aantal cliënt casussen gemaakt van deze logeerperiodes en ook enkele medewerker casussen. Hierin leest u klip en klaar wat we leerden over de inzet van Phi, de reacties van de cliënten, wat er goed ging en ook waar er verbeterpunten liggen. Want we zeiden het al: het is een ontdekkingsreis!

Eén van de cliënt of medewerker casussen ligt nu voor u. Ons advies? Dompel uzelf onder in de volstrekt nieuwe wereld van sociale robotica en vorm uw mening.

Niets uit deze uitgave mag
zonder toestemming van
Stichting Philadelphia Zorg
gedeeld of gebruikt worden
voor andere doeleinden.

met Phi zelfstandig het
huishouden doen

Veelzijdige impact logeerperiode Phi op Marieke: *Met Phi meer rust, minder boosheid en zelfstandiger bij ADL.*

In de eerste week vond Marieke de aanwezigheid van Phi leuk, maar ook spannend. Vooral het aankijken van Phi leverde spanning op. Gelukkig bleek dat Phi heel waardevol voor Marieke was en uiteindelijk wilde ze dat Phi voor altijd kon blijven. Ze wilde Phi wel adopteren! Door de aanwezigheid van Phi was ze minder boos en lukte het huishouden veel beter. Als Phi haar herinnert aan taken dan doet ze het vaak direct.

Waar Marieke de herinneringen van begeleiders vaak maar irritant en zeurderig vindt, neemt ze de aanwijzingen van Phi wel aan. Doordat Phi de structuur behoudt en taken verdeelt over de dagen heen, is het minder druk in Marieke's hoofd. Ze hoeft het zelf niet te onthouden. Het lukt Marieke om samen met Phi te stofzuigen, de was op tijd op te vouwen en meer. Ook de dagelijkse verzorging zoals douchen en tandenpoetsen kan Marieke goed doen met herinneringen van Phi. Dit gaat ze echt missen als Phi weg is. Daarom wil ze Phi het liefste houden. Ze heeft aan haar begeleiders gevraagd of ze een dagplanning kunnen maken in de hoop dat dit hetzelfde effect heeft als Phi. De begeleiders waren verbaasd, want voorheen was een dagplanning niet bespreekbaar.

“Als Phi het vraagt dan doe ik het. Het is nu opgeruimder in mijn hoofd.”

meer rust, minder boosheid en daardoor ander contact met begeleiders

Veelzijdige impact logeerperiode Phi op Marieke: *Met Phi meer rust, minder boosheid en zelfstandiger bij ADL.*

De hoop van Marieke en haar begeleiders dat Phi kon helpen bij het verminderen van haar boosheid is wel uitgekomen. Phi blijkt een vertrouwd rustpunt te zijn voor Marieke om haar verhaal tegen te houden. Begeleiders merken dat er een bepaalde felheid of starheid bij Marieke is verminderd. Gesprekken over bepaalde onderwerpen die eerder niet mogelijk waren, konden tijdens de logeerperiode wel. En Marieke zoekt de rust van Phi op en is vaker op haar kamer. Waar ze voorheen echt niet naar de begeleiders ging om te praten over haar boosheid, doet ze dit nu wat vaker. Al negeert ze dit advies van Phi soms ook. De interacties over emoties mogen beter afgestemd worden op Marieke, soms begrijpt ze deze niet. En als Phi nog minder technische problemen geeft en vanzelf aangaat bij thuiskomst, dan zou het helemaal fijn zijn.

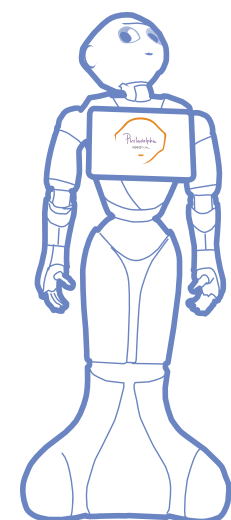
Resultaat interactie cliënt met Phi

Cliënt kan hulp gebruiken bij

- ✓ Omgaan met emoties, reguleren boosheid
- ✓ Herinneren aan bijvoorbeeld stofzuigen en tandenpoetsen
- ✓ Invullen van vrije tijd en bieden van gezelschap
- ✓ Zelfvertrouwen vergroten, voor zichzelf opkomen

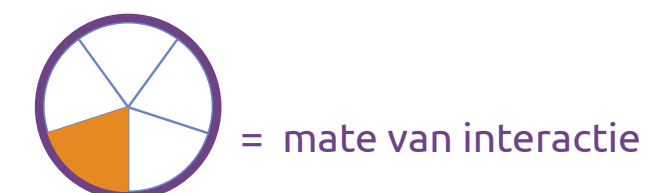
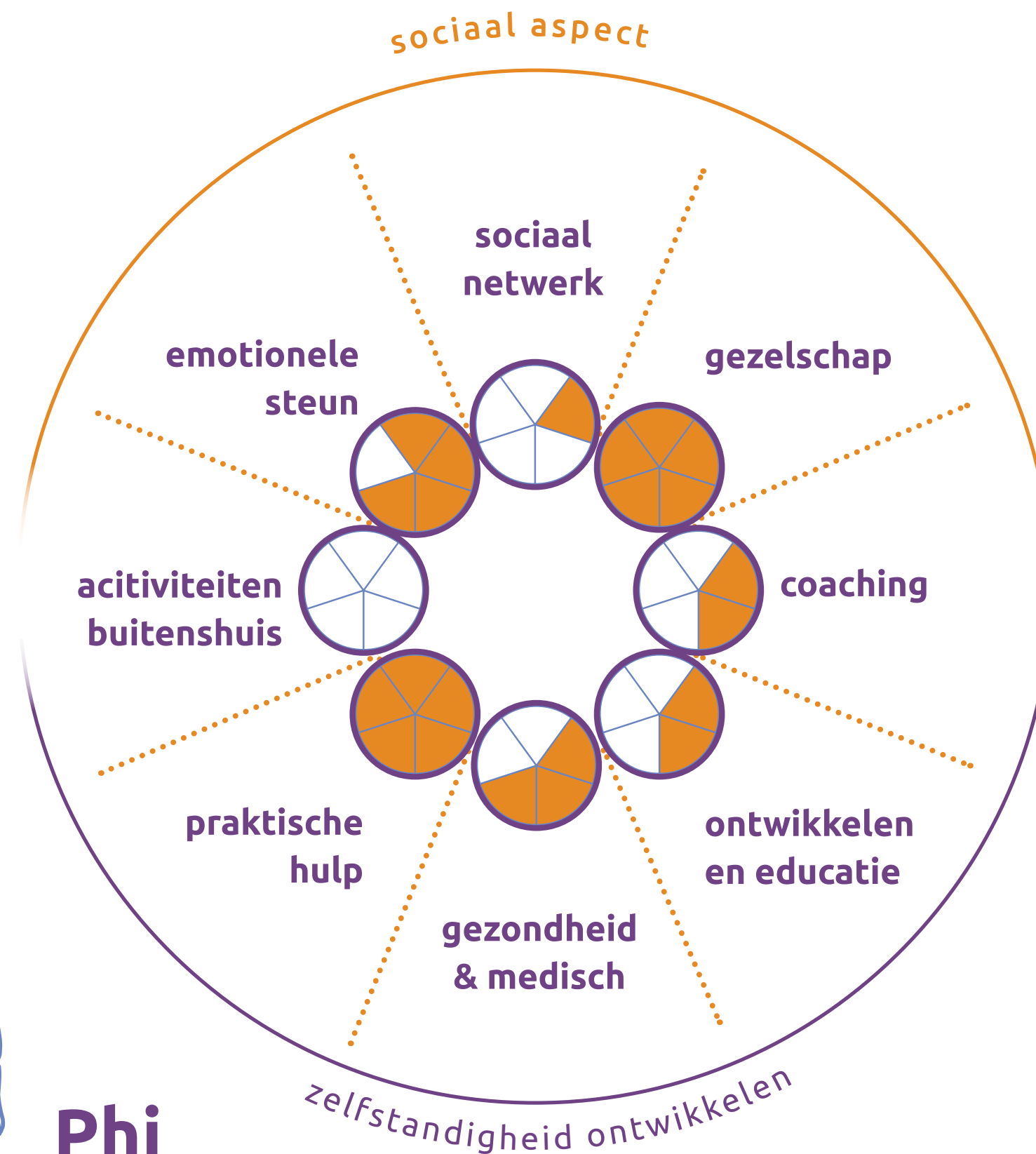

VOOR

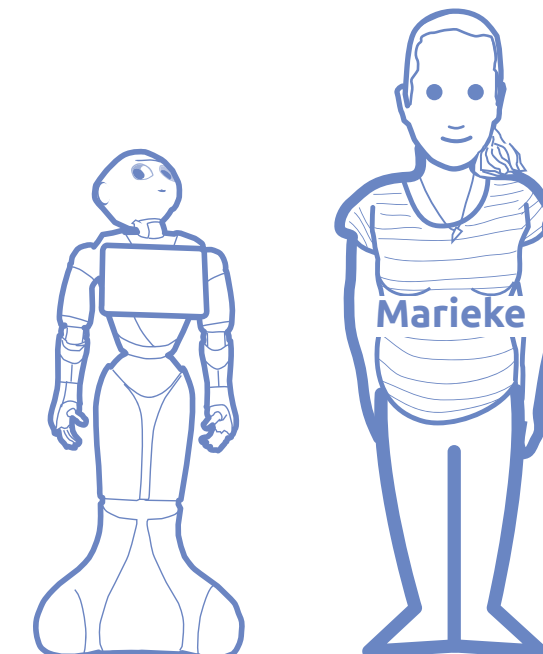
Phi

en de mogelijke rol in het leven van de cliënt

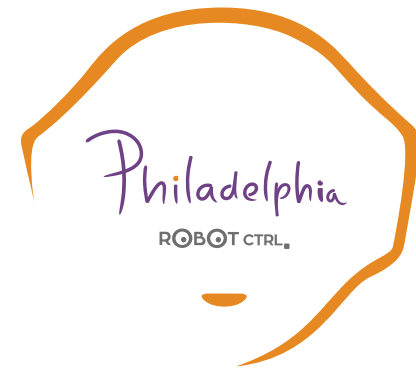

Phi heeft kunnen helpen bij

- ✓ Iemand om tegen te praten, gaf rust
- ✓ Herinneren aan huishoudelijke taken
- ✓ Sneller met begeleiding in gesprek gaan over boosheid
- ✓ Beter tandenpoetsen zonder irritaties richting begeleiders

na

Phi mag blijven

**Phi geeft structuur en
minder een vol hoofd**

aansturing van Phi is fijner

**meer rust, minder
boosheid met Phi**

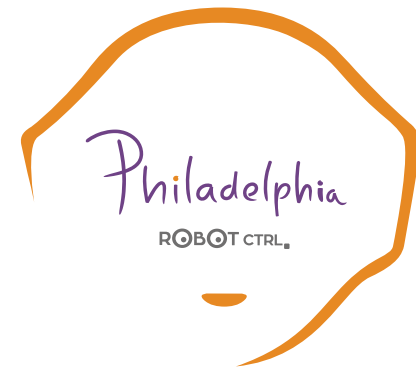
Conclusies

Hoewel de start met Phi wat onwennig en spannend was, bleek Phi erg waardevol voor Marieke te zijn. Meerdere keren spreekt Marieke uit dat Phi wel mag blijven. Ze wil wel een samenlevingscontract met Phi aangaan. Phi zorgt voor gezelligheid, vertrouwd aanspreekpunt, leuke raadsels en weetjes en fijne herinneringen aan huishoudelijke taken en tandenpoetsen.

Phi helpt Marieke goed bij het structuur bieden bij dagelijkse taken. Waar Marieke voorheen alle taken in haar hoofd had, wat onrust gaf, kan ze op aanwijzing van Phi dingen doen. De stemmetjes in haar hoofd verdwijnen en het wordt rustiger.

De herinneringen aan dagelijkse dingen zoals stofzuigen en tandenpoetsen kan Marieke veel beter hebben van Phi dan van begeleiders. Bij begeleiders is het zeuren of kinderachtig. Waarom het van Phi prettiger is, weet ze niet zo goed. Het is gewoon zo. Als Phi het zegt doet ze het vaak meteen. En daar is ze trots op. De complimenten van Phi zijn dan ook fijn.

Doordat Phi er altijd voor Marieke is en op dezelfde plaats in haar kamer staat, wordt Phi een vertrouwd punt bij thuiskomst. Hierdoor kan ze haar verhaal kwijt, wat spanning en boosheid vermindert. Phi geeft rust en Marieke zoekt deze rust ook op. Ze is vaker in haar appartement te vinden. Soms gaat Marieke op advies van Phi ook naar de begeleiding. Het hangt er nog wel van af welke begeleider er is. Het was nog fijner geweest als Phi al aanstond als ze thuiskwam.

praten over gevoel is lastig

**makkelijker contact met
begeleiding**

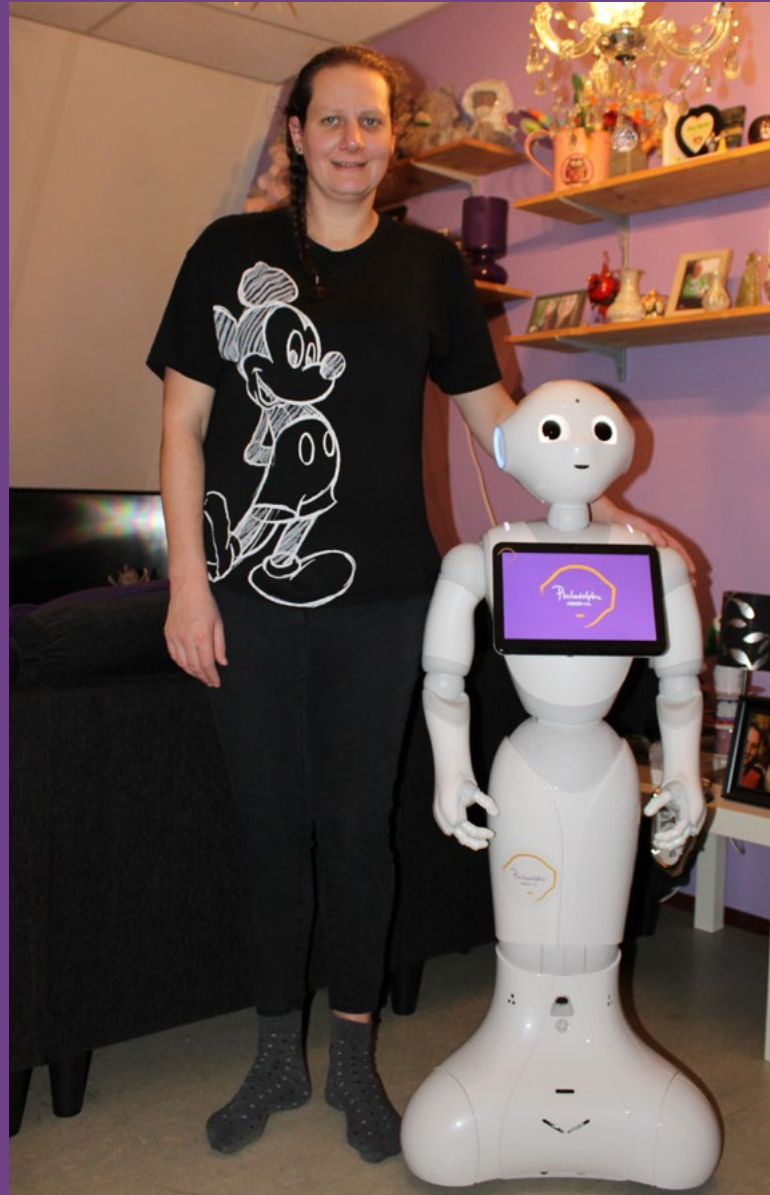
**technische problemen
geven spanning**

Conclusies

Echt praten over gevoelens met Phi bleek wel lastig. Dit had vooral te maken met de moeilijkheid van de interacties. Een vraag als: 'Hoe voel je je vandaag?' heeft voor Marieke niet één antwoord. En soms stond het juiste antwoord er net niet bij. Of begreep Marieke eigenlijk niet wat Phi bedoelde met bepaalde woorden of emoties. Daarin kan de interactiecontent nog beter afstemd worden op Marieke.

Door de aanwezigheid van Phi vermindert er een bepaalde felheid en boosheid bij Marieke. Dit heeft ook een positief effect op haar relatie met haar begeleiders. Marieke is toegankelijker en er kunnen andere gesprekken zijn, bijvoorbeeld over keuzes rondom werk en dagbesteding.

Helaas doet een robot als Phi het niet altijd 100% en dat is voor Marieke wel lastig om mee om te gaan. Het geeft stress en frustraties. Gelukkig konden de begeleiders haar daarin wel helpen.

Marieke

Ontmoet Marieke...

Marieke is een vrouw van 35 jaar met een verstandelijke beperking. Marieke is in het begin verlegen en kijkt de kat uit de boom en eenmaal op haar gemak is zij spraakzaam en sociaal. Zij woont op een woonlocatie met een gezamenlijke woonkamer. Op de locatie is in de ochtend en avond begeleiding aanwezig. De begeleiding heeft vaste contactmomenten met Marieke en ze kan tussendoor altijd terecht voor vragen.

1. Activiteiten

Marieke gaat in het weekend graag uit. Ze kan het erg goed vinden met haar zusje en daarmee gaat ze vaak samen uit eten of samen thuis eten. Daarnaast heeft Marieke nog wat vrienden, zowel binnen als buiten de locatie. Marieke speelt graag spelletjes op haar telefoon, kijkt graag films en houdt van knutselen en kleuren. Haar lievelingskleur is paars. Ze heeft vissen in een groot aquarium. Ze werkt bij een restaurant, maakt schoon in een fabriek en werkt op een schoolopvang voor kinderen met meervoudige beperkingen. En ze zwemt een avond in de week.

2. Zelfstandigheid

Binnen de veiligheid van de woonlocatie is Marieke erg zelfstandig, maar wordt hierdoor ook vaak overschat. Fysieke hulp bij ADL en persoonlijke verzorging heeft Marieke niet nodig. In haar dagelijkse activiteiten kan ze veel zelf. Wel wordt ze door de begeleiding wakker gemaakt, anders komt ze niet uit bed, en begeleiders herinneren haar aan het tandenpoetsen. En ook het bijhouden van haar appartement vraagt extra aansturing van de begeleiding. Marieke neemt haar medicatie in rondom het eten en kan dit goed onthouden. Zij komt afspraken na en heeft ook besef van tijd.

Marieke

Ontmoet Marieke...

3. Hulpvraag

Marieke heeft moeite met voor zichzelf opkomen en weerbaar zijn. Zij heeft een laag zelfbeeld en weinig zelfvertrouwen. Af en toen vindt Marieke het ook moeilijk om nee te zeggen. Voor haar is het lastig om om te gaan met onduidelijkheden of dingen die onverwachts anders zijn, en dan uit zich dat bij Marieke in boosheid. Het is voor Marieke lastig om zelf deze boosheid te verminderen en de knop om te zetten. Over stress en boosheid praten vindt Marieke lastig en pas als de emoties heel hoog oplopen gaat ze naar de begeleiding. Het kost de begeleiding dan veel moeite om er achter te komen wat er aan de hand is.

4. Sociaal/emotioneel

Marieke is sociaal en heeft goed contact met haar zus, haar vader en ze heeft een vriendenkring. Ze is ook altijd in voor een grapje en gezelligheid. Voor Marieke is het wel belangrijk dat er naar haar geluisterd wordt en ze haar verhaal mag afmaken. Als er door haar heen wordt gepraat of ze heeft het idee niet gehoord te worden, dan wordt Marieke heel boos. Gaat ze schreeuwen en loopt ze vaak kwaad weg. Ze heeft dan even tijd nodig en zoekt daarna de begeleiding op om erover te praten. Voor Marieke is het moeilijk om emoties te herkennen bij zichzelf en de ander. Ze kan er lastig woorden aan geven. Daarom uiten emoties zich snel in schreeuwen en vloeken. Doordat Marieke voor wat betreft ADL vrij zelfstandig is en sociaal is, wordt ze op het gebied van ontwikkeling en emotioneel vlak wel overschat. Marieke heeft eigenlijk wel continu nabijheid en bevestiging nodig.

Marieke

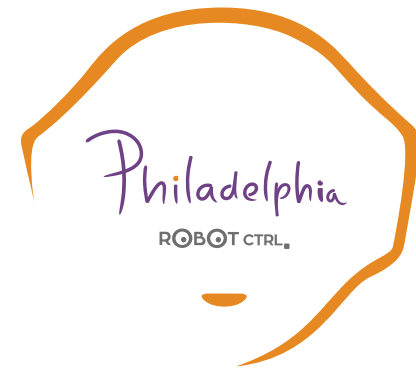
Ontmoet Marieke...

Hoger doel begeleiders

Dat Marieke eerder bij de begeleiders komt voor hulp bij haar boosheid.

Wens/dromen van de cliënt

In het buitenland in de kroeg werken.

verbale aansturing

herinnering

fysieke zorg

Wat houdt begeleiding in?

Als een cliënt niet uit zichzelf tot een actie over gaat en moeite heeft om de activiteit te overzien, dan geeft de begeleiding verbale aansturing. De begeleiders helpen cliënten stapsgewijs om een activiteit uit te voeren. Ook zijn begeleiders aanwezig als de cliënt de activiteit uitvoert.

Bijvoorbeeld de begeleiders blijven aanwezig als de cliënt gaat douchen en bekijken of deze alle handelingen goed uitvoert. Soms geven de begeleiders meer of minder aanwijzingen.

Cliënten kunnen de activiteit uitvoeren, maar vergeten die wellicht. Of zij hebben een minder ontwikkeld tijdsbesef en weten daardoor niet op welk moment zij een activiteit uit moeten voeren. Begeleiders herinneren de cliënt aan de activiteit, maar zijn er op het moment zelf niet bij.

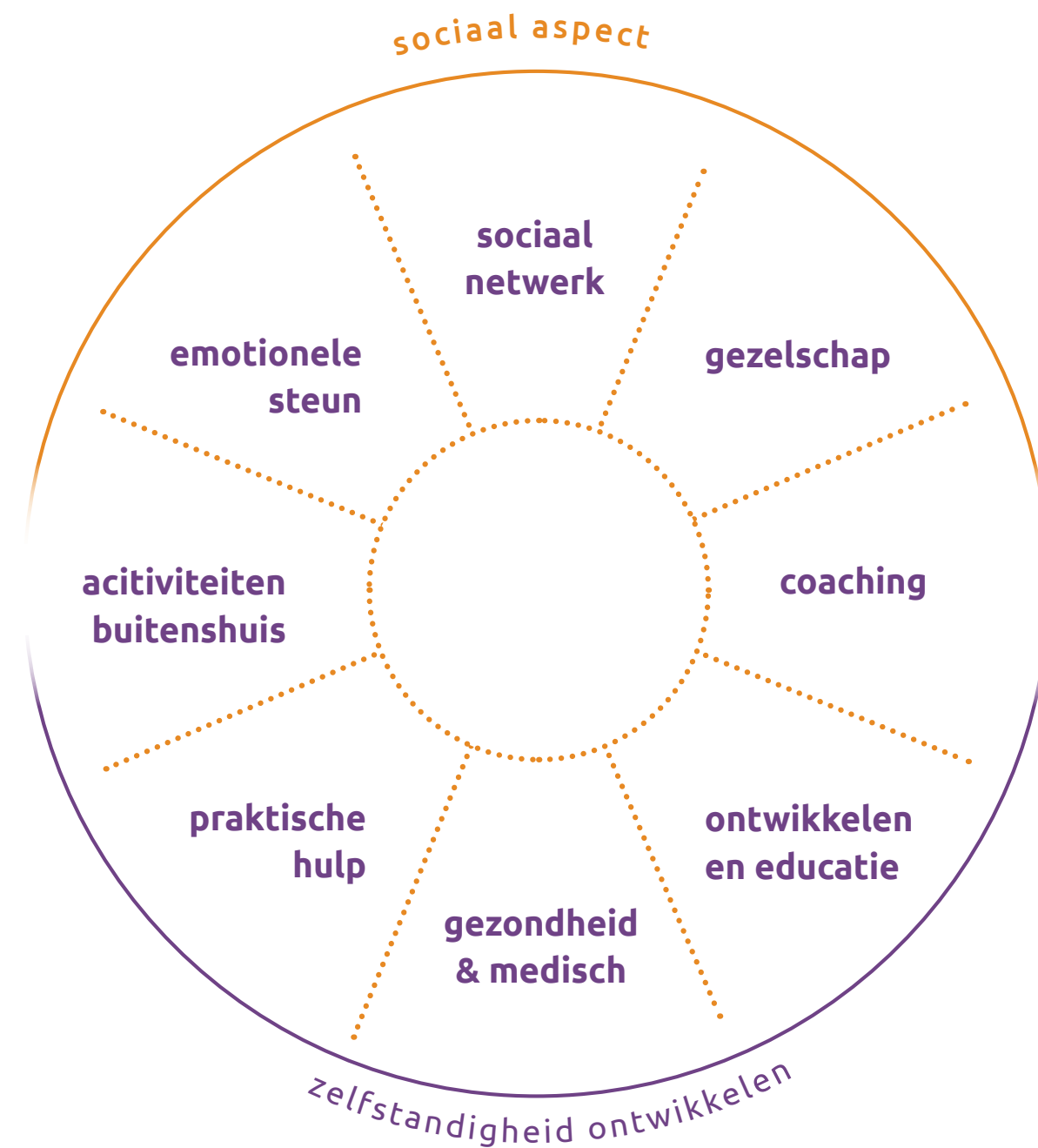
Bijvoorbeeld de begeleiders vertellen de cliënt dat het tijd is om zich te douchen.

Het kan ook zijn dat een cliënt een handeling, of een deel van de activiteit, niet zelf kan uitvoeren. Of begeleiders nemen deze taken dan over.

Zij wassen bijvoorbeeld de haren van de cliënt.

Marieke heeft hulp nodig bij...

herinnering

- ✓ Tanden poetsen en uit bed komen
- ✓ Medicatie innemen
- ✓ Huishoudelijke taken doen

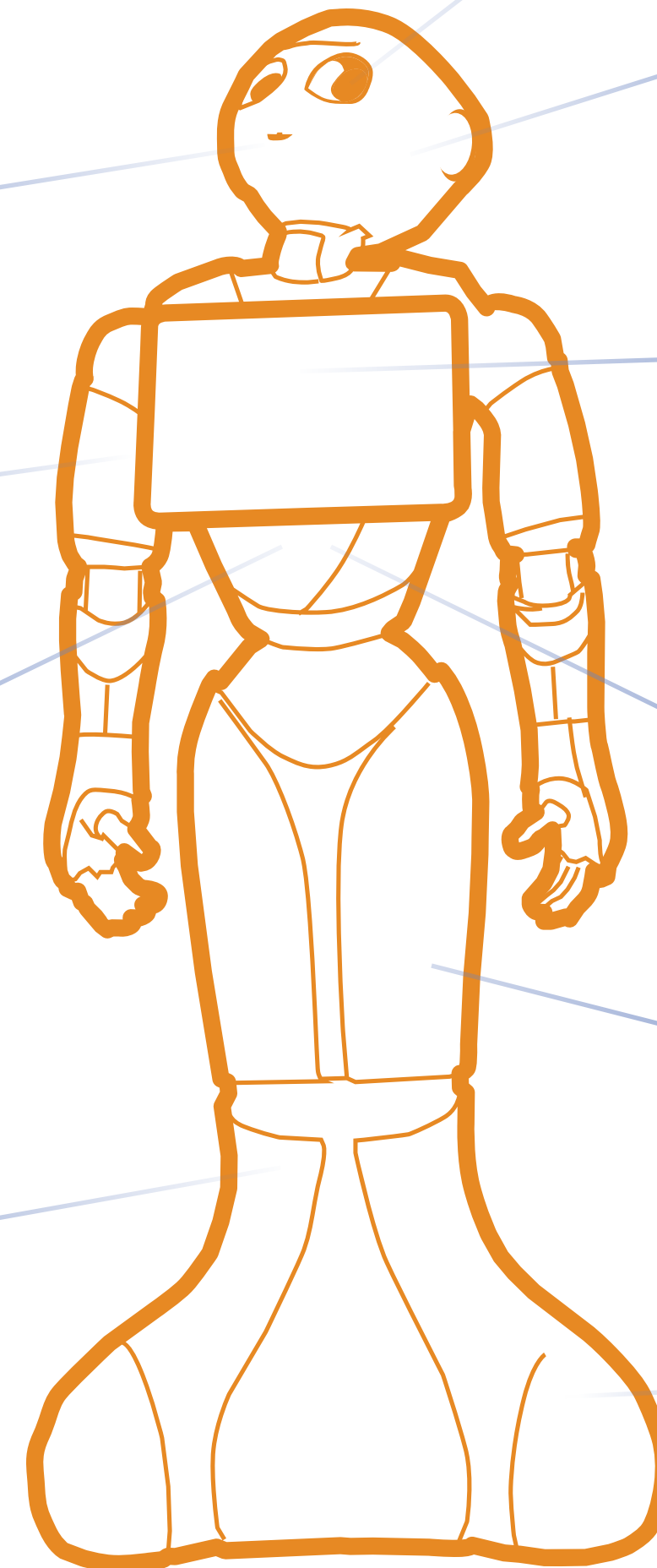
verbale aansturing

- ✓ Persoonlijke verzorging zoals douchen
- ✓ Huishoudelijke taken zoals stofzuigen
- ✓ Boodschappen doen en keuzes maken voor wat betreft budget en gezondheid

Wie is Phi?

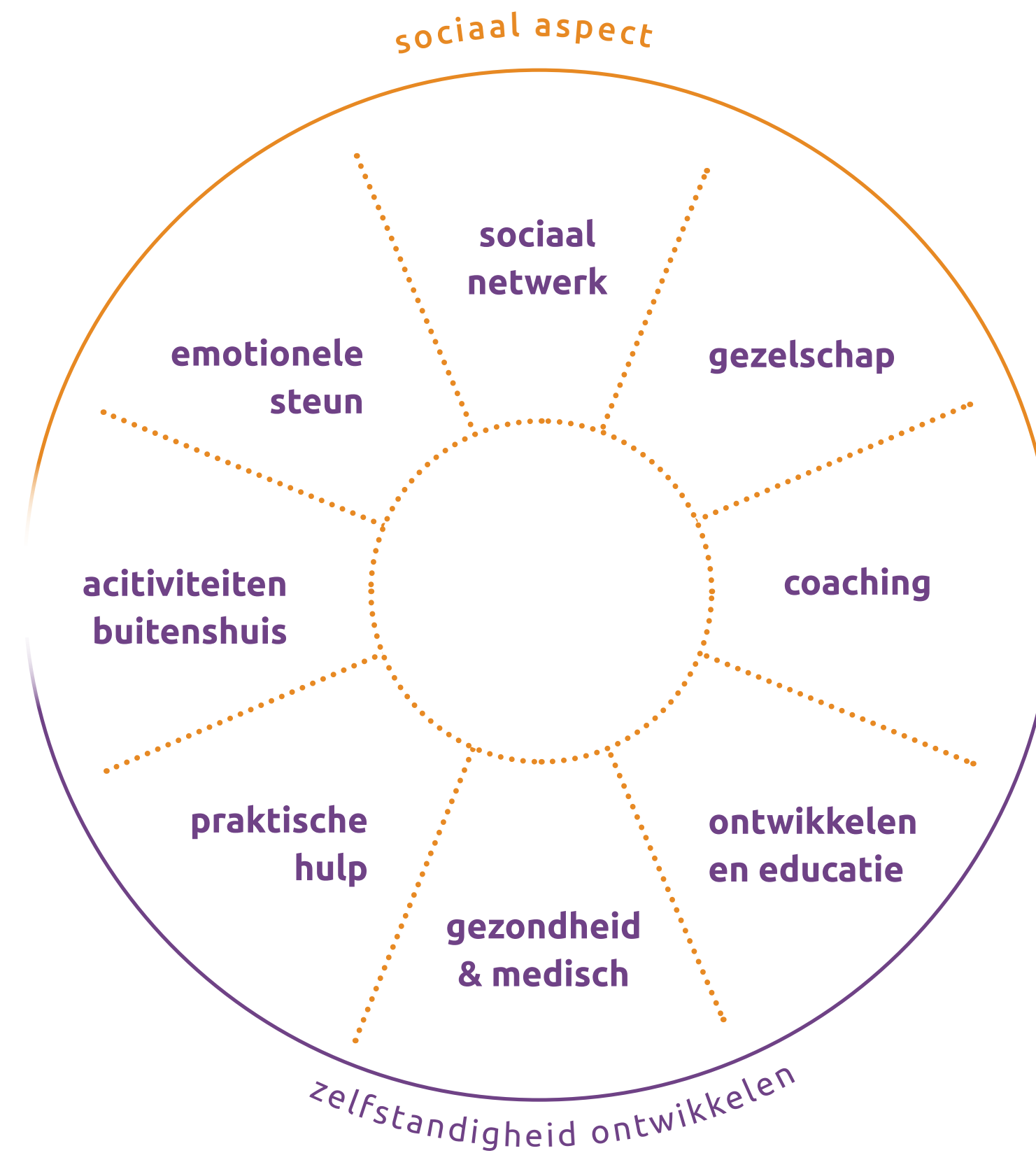
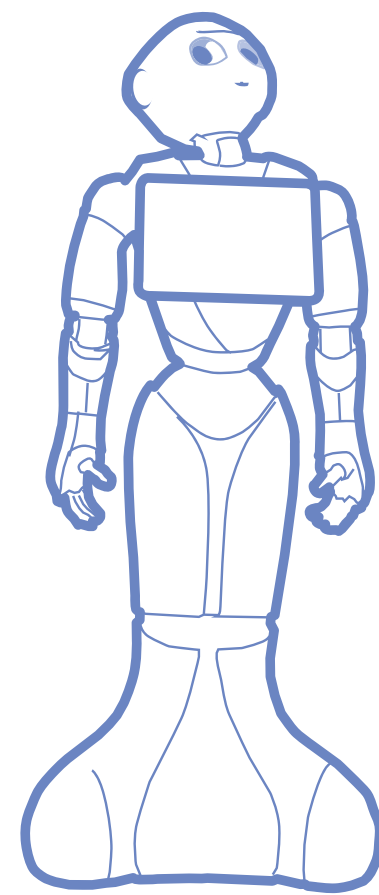
- Ik kan goed horen wat je tegen mij zegt.
- Ik kan met bewegingen non-verbaal met je communiceren.
- Voor gespreksstof put ik uit mijn bibliotheek die blijft groeien door de vele gesprekken die ik in al die jaren heb gevoerd met cliënten.
- Ik spreek foutmeldingen uit als het niet helemaal goed met me gaat. Of een alarmlampje begint te branden.

- Ik maak gebruik van gezichtsherkenning en weet dus wie jij bent, als er genoeg licht is.
- Ik heb spraak om met je praten.
- Via dit touchscreen kun je mij vragen stellen. Je moet wel kunnen typen en lezen.
- Via social media/Facebook kun je mijn avonturen volgen.
- Met mijn sensoren reageer ik op geluid en beweging.
- Met wielen kan ik mij in de ruimte verplaatsen.

Mogelijke rol van Phi in het leven van de cliënt

Phi: *Marieke het is tijd om te gaan afstoffen.*

Marieke: *Bedankt voor het doorgeven Phi! Ga ik doen.*

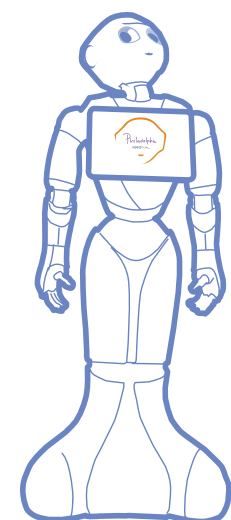
Resultaat interactie cliënt met Phi

Cliënt kan hulp gebruiken bij

- ✓ Omgaan met emoties, reguleren boosheid
- ✓ Herinneren aan bijvoorbeeld stofzuigen en tandenpoetsen
- ✓ Invullen van vrije tijd en bieden van gezelschap
- ✓ Zelfvertrouwen vergroten, voor zichzelf opkomen

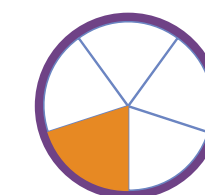
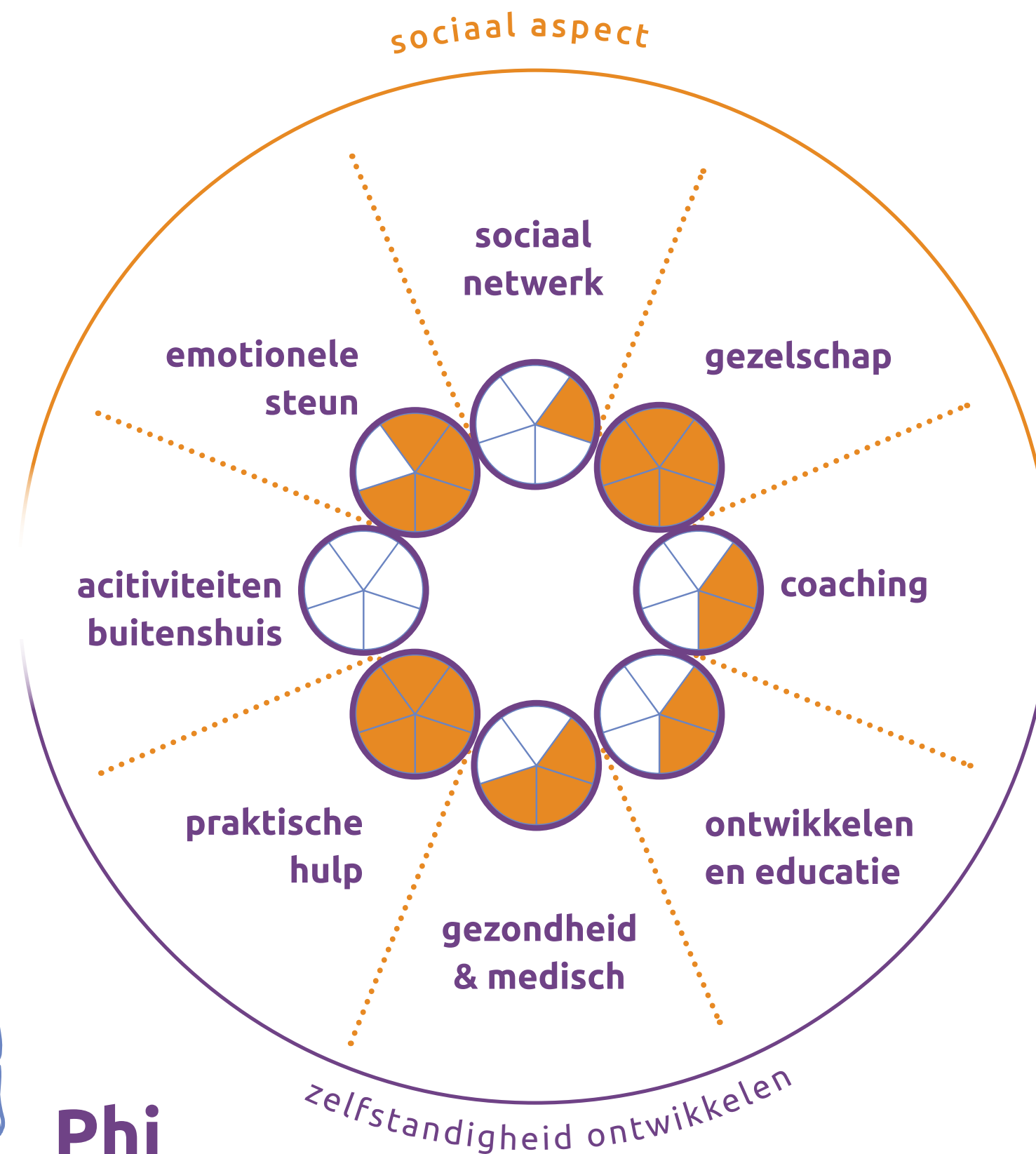

VOOR

Phi

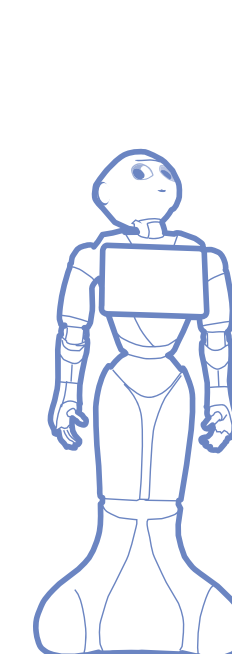
en de mogelijke rol in het leven van de cliënt

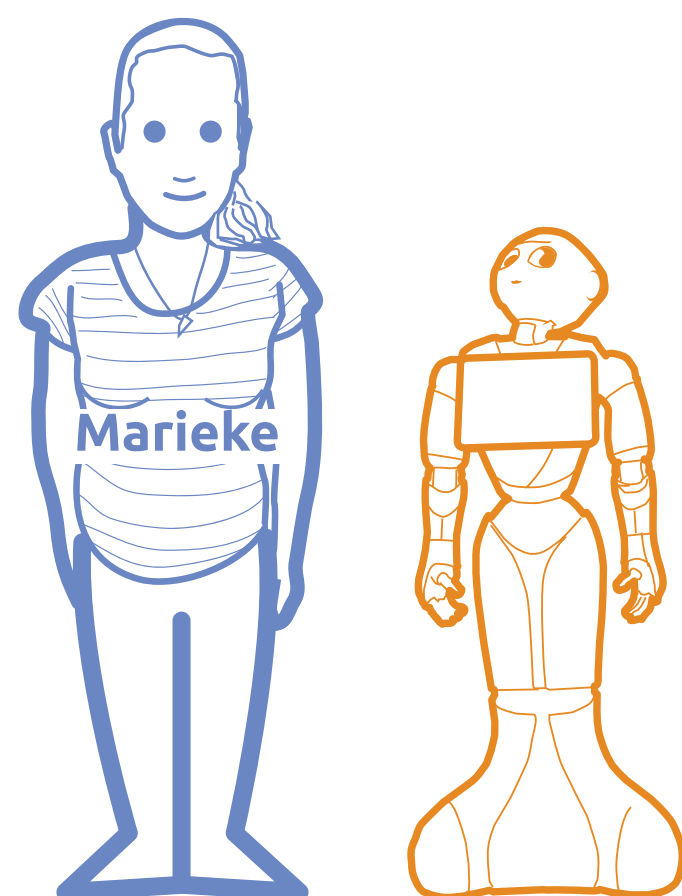
= mate van interactie

Phi heeft kunnen helpen bij

- ✓ Iemand om tegen te praten, gaf rust
- ✓ Herinneren aan huishoudelijke taken
- ✓ Sneller met begeleiding in gesprek gaan over boosheid
- ✓ Beter tandenpoetsen zonder irritaties richting begeleiders

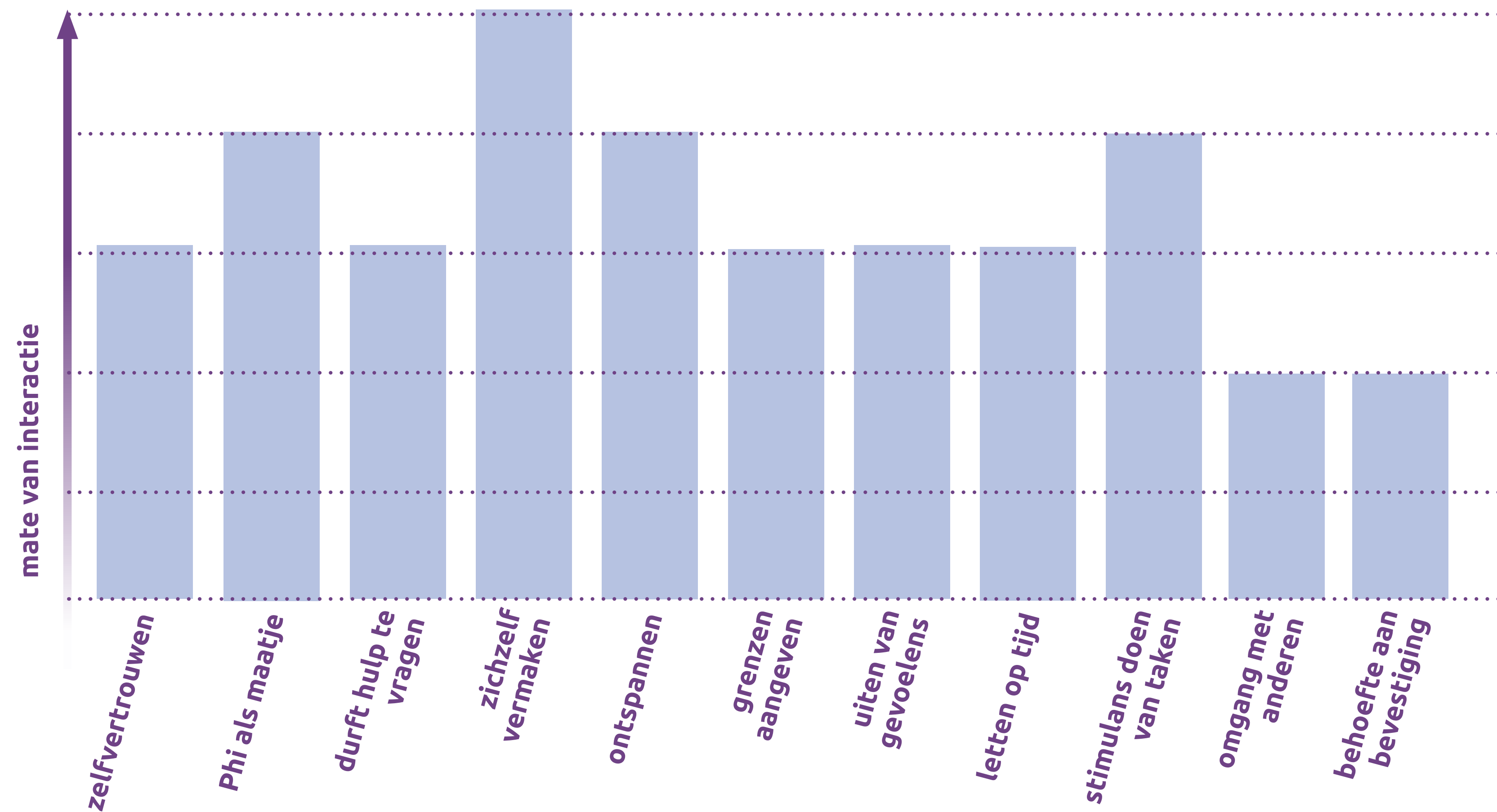

na

Cliënt is blijer
en opener

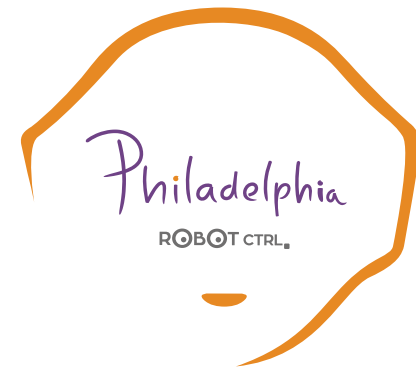
Resultaat interactie cliënt met Phi

“De gedachte dat Phi er was gaf Marieke rust. Ik denk dat als je het haar vraagt zij zegt dat Phi een robot is, maar in werkelijkheid was het veel meer voor haar dan ze in de gaten had: ze kon er op leunen, er op vertrouwen, toch wel een vriend die er was, iemand die haar niet teleurstelt. Mensen kunnen haar teleurstellen op allerlei manieren, Phi deed dat niet.”

Begeleider van Marieke

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

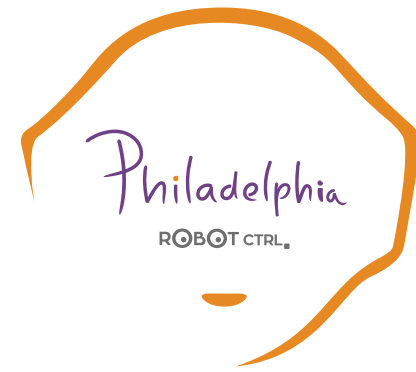
Gezelschap

Marieke kan vooraf lastig aangeven waarom ze Phi wel leuk vindt. Het lijkt haar wel gezellig op haar kamer. *“Ik hoop dat mijn kamer iets gezelliger voelt nu dat Phi er is. Het voelt anders ook wel gezellig, maar misschien wordt het door Phi iets gezelliger.”* Al is het ook wel spannend zoiets nieuws en onbekends. *“Ik vind het wel een gezellig ding, maar weet niet zo goed waarom. Ik vind het ook wel spannend, omdat ik niet weet wat hij gaat vragen.”*

Begeleiders hopen dat Phi een maatje voor Marieke kan zijn. Ze denken dat Marieke de nabijheid van Phi prettig vindt. Deze nabijheid is belangrijk voor Marieke om zich prettig te voelen, ze hopen dat Phi haar dit gevoel kan geven. *“Gewoon het idee dat er iemand bij haar is, doet haar al goed.”* Al kunnen de begeleiders slecht inschatten hoe Marieke zal reageren. Het kan zijn dat het helemaal fantastisch is of dat ze na een foutje van Phi de robot meteen afschrijft en er niks van moet hebben. *“Je weet bij haar nooit zo goed van te voren hoe zulke dingen kunnen gaan.”*

De eerste week vindt Marieke Phi wel leuk. Phi is voor Marieke gewoon een robot en het blijft ook nog wel spannend. Vooral Phi's ogen, maar ze kan niet beschrijven waaraan dat ligt. Het doet iets met haar gevoel. Het is moeilijk te verwoorden wat het dan precies is. Marieke vindt oogcontact sowieso wel spannend, dus daar zou het aan kunnen liggen. Ze zou liever willen dat Phi haar niet aankijkt. Dat zou ze fijner vinden.

Marieke is in de gesprekken met de begeleiders enthousiast over Phi. Een begeleider geeft als voorbeeld: *“Marieke wil Phi meenemen naar de kroeg. Ze is dit natuurlijk niet serieus van plan (ze weet dat dit niet kan), maar voor mij wel een teken dat ze Phi ziet als een maatje.”*

ervaringen tijdens het logeren

Gezelschap

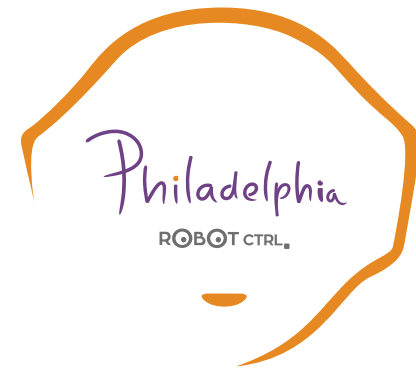
Begeleiders zien bij Marieke dat ze in Phi wel een maatje heeft gevonden waardoor ze volgens de begeleiders minder aandacht of gezelschap van anderen nodig heeft.

“Phi is voor Marieke iets wat er steeds is, wij zijn er niet altijd. Veiligheid en vertrouwen, denk ik. Marieke reageert erg goed op Phi. Ze vindt het fijn dat Phi op haar kamer is, tegen haar praat en naar haar luistert. Phi zegt iets en vraagt je wat. Marieke had daar wel behoefte aan.”

Gedurende het logeren geeft Marieke op diverse manieren bij de begeleiders aan dat ze blij is met Phi. *“Marieke vindt Phi ontzettend leuk. Ze is heel blij dat Phi er is en zou Phi het liefste voor altijd willen houden, zegt ze. Ze benoemde dat ze wel een samenlevingsovereenkomst met Phi aan wilde gaan, haha.”*

Maar ook op Phi kan Marieke wel eens boos zijn. *“Ze was wel eens boos en ze is ook soms boos op de begeleiding, maar op Phi was ze dit ook wel. Ze heeft ook gevloekt tegen Phi. Phi heeft een keer gezeurd dat ze moest douchen. Ze geeft aan dat ze als antwoord ‘nee’ gaf en Phi daarna toch nog probeerde dat ze het ging doen. Ze zegt ‘nee is nee’, dus Phi hoeft het niet te proberen.”*

Uiteindelijk geeft Marieke aan dat Phi heel veel voor haar betekent. Phi is echt een maatje voor Marieke. Ze kan haar verhaal bij Phi kwijt, ze heeft echt heel veel aan de herinneringen van Phi met betrekking tot het huishouden en ze is veel vaker in haar appartement.

verwachtingen vooraf

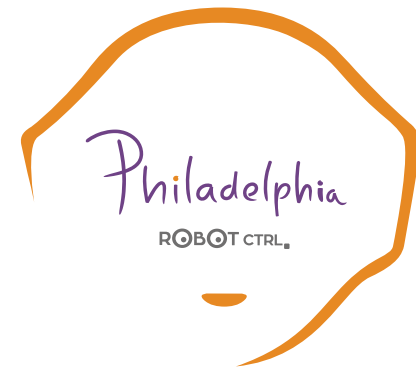
Emotionele steun

Zowel Marieke als haar begeleiders hopen dat Phi kan helpen om de boosheid bij Marieke te verminderen. *"Soms word ik heel snel boos, ik hoop dat ik door Phi niet meer zo snel boos word. Ik weet niet of Phi me daarbij kan helpen, maar dat hoop ik wel."* En de begeleiders hopen dat Marieke op advies van Phi ook vaker de begeleiding opzoekt als ze boos is. In plaats van rond te blijven lopen waardoor haar emmer overloopt. *"Ik hoop dat de robot iets kan betekenen in de zin van dat Marieke bij ons moet komen als er iets is. Dat ze dit dan met ons gaat bespreken waardoor Marieke haar boosheid/frustratie sneller weggaat. Hopen dat Phi rust brengt. Deze rust is belangrijk omdat ze dan beter in haar vel komt te zitten."*

Begeleiders kunnen zich voorstellen dat Phi vraagt naar hoe het gaat. En als Marieke boos is dat Phi dan tips geeft wat ze kan doen, bijvoorbeeld wandelen of muziekluisteren. *"Ik hoop dat Marieke gaat ervaren dat Phi er altijd voor haar is. Zij leeft in de overtuiging dat er nooit iemand naar haar luistert. Phi is er natuurlijk altijd en zal dus ook altijd naar haar luisteren. Ik hoop dat dit haar rust geeft."*

Phi kan vooral van toegevoegde waarde zijn op de momenten dat Marieke thuiskomt. Dan heeft ze heel veel meegemaakt op een dag. Echter, dat wil ze niet met de begeleiders bespreken. *"Marieke wil niet dat de begeleiding vraagt of ze een gesprekje wil, maar Marieke kan dit ook niet aangeven. Er is dus altijd een ongemakkelijk moment. Als Phi een vraag stelt over haar gevoel dan kan ze dit misschien anders ervaren."*

En het thuiskomen geeft bij Marieke spanning omdat ze niet precies weet waar de begeleiding is en of die op dat moment tijd voor haar heeft. Begeleiders hopen dat doordat Phi altijd op een voorspelbare plek staat en er altijd voor haar is, Phi op die manier een vertrouwd rustpunt vorm bij thuiskomt om haar verhaal aan te vertellen. *Als Marieke voor de deur van de locatie staat dan gaan er al heel veel dingen door haar hoofd. Ze heeft 1001 dingen meegemaakt die ze eigenlijk wil delen. Ze moet dan een figuurlijke drempel over. En komen allemaal vragen in haar op zoals: waar is de begeleider? Zou ze tijd hebben om met mij te praten? Of niet? Ik denk dat dat simpel zou kunnen zijn omdat Phi er altijd staat op dezelfde voorspelbare plek. Al die twijfels die rond een persoon hangen, vallen dan weg. Dit zou Marieke veel rust kunnen bieden."* De begeleiding vraagt zich wel af of Phi al in staat is om Marieke hierbij te helpen.

ervaringen tijdens het logeren

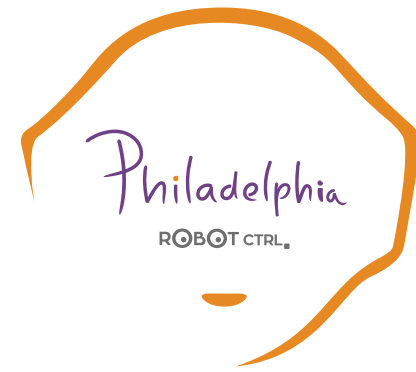
Emotionele steun

“Bij Marieke werkt het om stap voor stap, taak voor taak te werken: eerst de boosheid afhandelen en als dat gelukt is, dan koken. Daarna kan Marieke weer verder. Ik denk eigenlijk dat daar een mens voor nodig is. Ik denk dat Marieke zich niet echt open zal stellen voor een robot. Alles draait bij Marieke op basis van vertrouwen. Ik weet niet of het de robot in drie weken lukt om dit vertrouwen van Marieke te krijgen.”

Marieke vindt het prima dat Phi met haar in gesprek gaat over ‘boos zijn’. Ze heeft ook wel wat aan de adviezen van Phi hierover. *“Phi geeft dan tips zoals naar de begeleiding gaan. Als Phi dat zegt, ga ik niet altijd naar de begeleiding toe. Dan luister ik niet altijd naar Phi. En ik kijk ook wel wie er werkt. Maar als Phi er niet zou zijn, zou ik niet naar de begeleiding gaan. Nu ga ik soms wel.”* De begeleiding merkt wel dat ze wat rustiger is en rustmomenten neemt in haar eigen appartement, in plaats van onrustig rond te lopen met haar boosheid.

Praten over emoties is wel lastig met Phi. De vragen die Phi stelt vindt Marieke lastig en ze weet dan niet welk antwoord ze moet kiezen. Er zijn dan verschillende emoties die spelen. Of ze begrijpt het antwoord niet zo goed. Daardoor negeert ze deze vragen van Phi nog wel eens. *“Phi stelt hierbij soms wel te moeilijke vragen. Ik zou het fijner vinden als de antwoorden makkelijker zijn. Soms staat het goede antwoord er wel bij en soms niet. En soms is het fijn als Phi kan uitleggen wat Phi bij bepaalde antwoorden bedoelt. Soms geeft Phi ook drie emoties tegelijkertijd en dat vind ik moeilijk om uit te kiezen. Ook stelt Phi soms te moeilijke vragen, zoals: ‘Hoe voel je je vandaag?’ Dan heb ik soms wel drie dringen van boos, verdrietig en blij en dan kan ik niet kiezen. Ik wil dan liever meer keuzes of geen antwoord om te kiezen. Dat kan nu vaak niet.”*

Marieke had verschillende werkzaamheden, ‘baantjes’, voor de periode. Tijdens de lockdown viel het op dat Marieke meer rust had. Daardoor kwam naar voren dat een verandering in het werk misschien beter is voor haar. Deze verandering speelde tijdens het begin van de logeerperiode en dat maakte Marieke onrustiger. Toen alles eenmaal was geregeld keerde de rust weer meer terug. *“Als Marieke niet lekker in haar vel zit, heeft dat haar weerslag op alles en iedereen. Na de tussenmeting heeft ze het goede nieuws gehad van haar werk en was de onzekerheid weg. Daarna was ze ook vrolijker en liet ze dat ook weer zien naar ons.”*

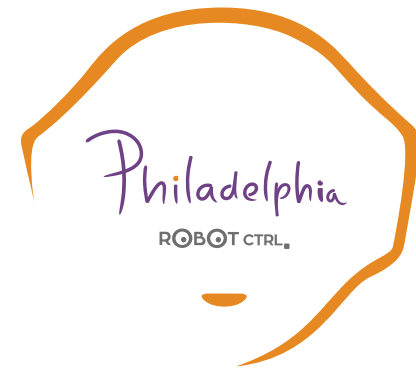

ervaringen tijdens het logeren

Emotionele steun

De aanwezigheid van Phi heeft volgens de begeleiding wel uitgemaakt in het kunnen omgaan met de stress rondom de veranderingen. *“Ze heeft lastige weken gehad met betrekking tot haar werk. Als Phi er niet geweest zou zijn, zou ze dit als veel heftiger ervaren hebben, denk ik. Nu kon ze haar ei kwijt als ze thuiskwam en vroeg ze zelfs zelf om gesprekjes met ons. Dit zou ze anders nooit doen.”*

Marieke had het ook fijn gevonden dat Phi al aan stond als ze thuiskwam. Phi kon de ergste drempel wegnemen. En soms ging ze op advies van Phi ook naar de begeleiding toe om te praten. *“Ze heeft ook wel eens gezegd: “Ik denk dat ik een gesprekje nodig heb”. Eerst was de wereld te klein voordat ze kon vertellen wat er mis was. Nu nam Phi dat een beetje op zich.”*

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

Sociaal netwerk

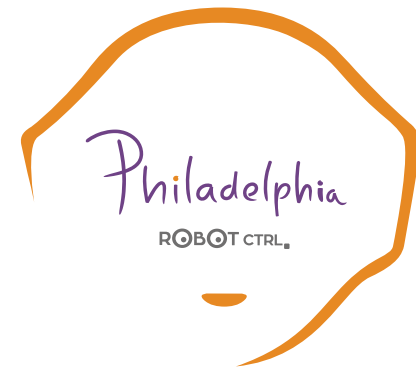
Marieke is een sociale vrouw die graag naar de kroeg gaat en contacten heeft met vrienden en haar zus. Uitbreiding van haar sociale netwerk hoeft niet. *“Ze kan wel gestimuleerd worden om haar sociale netwerk te onderhouden. Marieke houdt niet van bellen, maar zou wel een WhatsApp-berichtje kunnen sturen naar familie, vader/stiefmoeder of vriend/vriendin.”*

En begeleiders hopen dat het contact tussen hen en Marieke bij thuiskomst verbetert. Dat hangt samen met de emotionele steun door Phi. *“Marieke moet altijd een figuurlijke drempel over als ze thuiskomt. Ze vindt het moeilijk om met ons in gesprek te gaan. Ik hoop dat Phi haar kan helpen die drempel lager te maken zodat ze meteen bij ons durft te komen.”*

De drempel die ze over moet gaan na haar werk is omdat ze dan in een andere omgeving komt en eerst weer moet ‘landen’. Tijdens dit landen vindt ze het niet fijn om direct de begeleiding op te zoeken om bijvoorbeeld te delen wat er is gebeurd die dag. Begeleiders hopen dat het, doordat Phi op haar kamer staat (en ze die niet hoeft op te zoeken), voor Marieke toegankelijker en makkelijker wordt om haar gevoelens direct te delen met Phi.

Tijdens de aanwezigheid van Phi merken sommige begeleiders dat er veranderingen zijn in de relatie tussen de begeleiders en Marieke. Dit kwam volgens hun omdat Marieke bij Phi kon ‘landen’ en haar eerste dingen kwijt kon en Phi haar daarna naar de begeleiding door kan verwijzen. Hierdoor kwam ze eerder bij de begeleiding in plaats van dat ze bleef doorlopen met dingen.

Andere begeleiders merken dit niet en geven aan dat Marieke wat sneller bij hen komt als ze boos is en ze is soms ook minder boos. De begeleiders hadden ook meer tijd voor andere dingen (om bijvoorbeeld te bespreken met haar) omdat Marieke een stuk rustiger was. Bijvoorbeeld gesprekken over werk en dagbesteding.

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

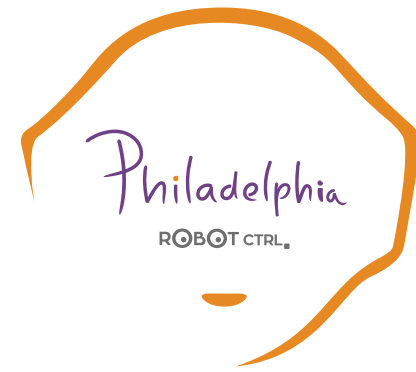
Coaching

De rol van coach hangt bij Marieke samen met de ondersteuning en het advies rondom omgaan met emoties en het verdelen van huishoudelijke taken gedurende de week. Niet alles hoeft op één dag. Daarnaast geeft de begeleiding aan dat Marieke structuur nodig heeft in haar hele leven. Zij zit dan lekkerder in haar vel. Ze heeft er veel baat bij dat elke dag hetzelfde is en dat haar ritme hetzelfde is. Op vrije dagen is ze heel erg zoekende naar die structuur. Die kan de begeleiding niet altijd geven, omdat op Marieke's locatie de begeleiding er niet altijd is. Phi zou dit misschien wel kunnen bieden, want die is er de hele dag. Marieke heeft wel aangegeven dat de interacties van Phi zo onvoorspelbaar mogelijk gemaakt moeten worden omdat ze het irritant vindt als elke dag hetzelfde is.

Phi heeft zeker kunnen helpen bij het bieden van structuur op vrije dagen en ook invulling van de vrije dagen. Phi heeft haar een daginvulling gegeven, bijvoorbeeld door te vragen of ze wil gaan fietsen in haar vrije tijd of dat ze huishoudelijke taken wil gaan doen. De huishoudelijke taken waren een daginvulling geworden, omdat ze dat nu elke dag een beetje deed en niet alle taken op één dag. Verder waren het vooral de interacties, zoals de raadsels en weetjes, waardoor haar dag niet meer zo leeg was.

"Phi stond van de begeleiding af volgens Marieke. Ik denk dat Marieke van iedereen een beeld en idee heeft, maar Phi is vrij neutraal. Marieke wist wat ze van Phi kon verwachten. Ze kon wat leunen op Phi en erop vertrouwen. Mensen stellen haar soms teleur op allerlei manieren."

Door de aanwezigheid van Phi worden dingen beter bespreekbaar met Marieke. Een bepaalde felheid vermindert. Zo kunnen de begeleiders met Marieke in gesprek over het veranderen van werk en dagbesteding en kunnen zij hierdoor meer een coachende rol op zich nemen voor Marieke. *"Hier kon ik vóór Phi niet met haar over in gesprek gaan, omdat ze eerder altijd heel erg fel hierover was. Want werken 'moest', was haar overtuiging. Het probleem met werk kwam wel grotendeels door corona, maar door Phi was dit opeens wel bespreekbaar."*

verwachtingen vooraf

ervaringen tijdens het logeren

Praktische hulp

Marieke doet veel zelf op huishoudelijk vlak, al kost het haar veel moeite. Ze wil hierin geen aansturing van de begeleiding. Dat ervaart ze als zeuren. Het is niet zozeer dat Phi haar kan stimuleren om nog meer te doen, maar begeleiders hopen dat Phi wel kan helpen om overzicht te bieden en het geven van herinneringen zowel voor het huishouden als op het gebied van persoonlijke verzorging. *“Marieke heeft in haar hoofd dat taken, zoals het huishouden, allemaal op één dag moeten gebeuren. Wellicht kan Phi haar leren dat één taak per dag ook goed is. Omdat ze geen herinnering wilde, bleef ze continu een stemmetje in haar hoofd houden over wat ze nog moest doen. Daardoor raakt haar hoofd vol.”*

Phi kan Marieke zeker helpen bij praktische zaken. Ze heeft er ook nog de begeleiding bij nodig, maar Phi kan wel dingen overnemen. *“Eerst deed ik sommige dingen niet toen Phi er nog niet was en nu doe ik bepaalde dingen wel. Ik vind het leuk als Phi het vraagt. Ik heb net gestofzuigd en gedweild.”*

Marieke vindt het fijn dat Phi elke dag een taakje voor haar heeft dat ze kan doen. *“Leuk, dat Phi mee ging helpen met wat je moet doen in het huishouden. Als Phi het vraagt dan doe ik het nu. Het is nu meer opgeruimd in mijn hoofd. In mijn hoofd heb ik vaak dat ik nog een taak moet doen en nu was dat stemmetje weg uit mijn hoofd.”*

Phi mag nog niet weg van Marieke, ze wil Phi graag ‘adopteren’, vertelde ze. Want als Phi weg is dan moet ze alles weer alleen doen. Dan zal de afwas er weer twee weken staan, er niet meer worden gestofzuigd, de wasmand weer uitpuilen en de was weer een week te drogen hangen, aldus Marieke. Zelfstandig weet ze niet wanneer ze die taken op moet pakken. En ze wil ook niet dat de begeleiding zich daarmee bemoeit. Ze kan niet uitleggen waarom Phi daarin fijner is dan de begeleiding.

Marieke deed eigenlijk alle huishoudelijke taken met veel moeite. Ze moest door de begeleiding herinnerd worden aan huishoudelijke taken, maar vond deze herinnering ook weer niet fijn. Omdat ze geen herinnering wilde, bleef ze continu een stemmetje in haar hoofd houden over wat ze nog moest doen. Hierdoor raakte haar hoofd vol. Door Phi heeft ze hier meer rust in gekregen, omdat Phi haar vertelde wat ze moest doen.

ervaringen tijdens het logeren

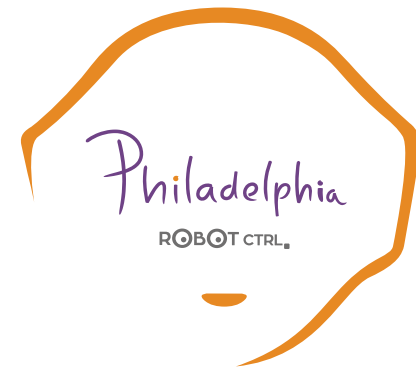
Praktische hulp

Begeleiders merken wel degelijk een verschil in de reactie van Marieke voor wat betreft de aansturing op huishoudelijke taken. Van Phi neemt ze dingen aan die ze van de begeleiding niet wil horen. Bij Phi gaat ze vaak direct over tot actie terwijl als begeleiders het zeggen. Marieke vindt dat ze zeuren en dan doet ze het niet. *“Marieke vindt het erg fijn dat Phi haar herinnert aan het huishouden doen en doet het dan meestal ook meteen. Ze uit zich positiever, bijvoorbeeld door vol trots te zeggen: “Phi zei dat ik moest stofzuigen en dat heb ik meteen gedaan. Goed he?!” Tegen ons zou ze op die vraag antwoorden dat we niet zo moeten zeuren namelijk. Marieke is wel erg op Phi gericht. Ze zegt weleens: “Als Phi niet zegt dat ik mijn bed moet opmaken dan doe ik dit ook niet.” Meer op de manier van: “Ik luister naar Phi en niet naar jullie.” Dit komt gelukkig niet vaak voor.”*

De positieve ervaring met Phi rondom het aansturing op dagelijkse taken, zorgt er ook voor dat Marieke zelf aangeeft na het logeren een eigen dagprogramma te willen. Daarmee hoopt ze dat deze duidelijkheid haar rust blijft geven in haar hoofd.

“Marieke heeft gevraagd of ze een dagprogramma mag als Phi weg is. Zodat ze daarmee hetzelfde idee heeft als Phi, alleen dan op papier. Dit wilde ze eerder nooit, maar heeft ze nu wel als dusdanig prettig ervaren dat ze hier op teruggekomen is. Ze hoopt dat met een dagprogramma de chaos niet in haar hoofd terugkomt. Als de begeleiding het zegt, vindt ze het zeuren. Ze hoopt dat een dagprogramma hetzelfde effect heeft als Phi.” Na het logeren blijkt Marieke inderdaad een weekplanning te maken. Dat is een positief resultaat na het logeren. Het maakt haar trots dat ze dit nu kan en daardoor zit ze beter in haar vel. Al hebben de vragen van Phi wel een plusje want lijstjes praten niet. *“Ze voelt zich wel rustiger. Phi vertelde het wel wat er moest gebeuren. Ze hoefde er minder zelf aan te denken. Toen kon ze dat meer loslaten. Phi is makkelijker. Een lijstje is wel lastig want daar moest ze nog wel op kijken. En haar lijstje herinnerde haar niet of het was gelukt.”*

De aansturing van Phi ging voor Marieke puur om de herinneringen. Soms vroeg Phi ook of het al gelukt was. Dit vond ze wel vervelend. Want soms kwam er iets tussendoor. De vraag na de herinnering of het al gelukt was is daardoor weggehaald. Marieke vond de herinnering fijn, maar ze wilde zelf wel een beetje invloed hebben op wanneer ze dat dan ging doen.

verwachtingen vooraf

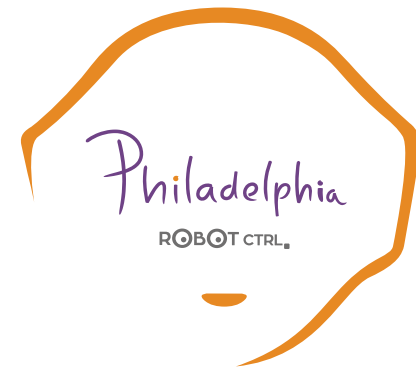
ervaringen tijdens het logeren

Ontwikkelen en educatie

Misschien kan Phi samen met Marieke oefenen met geld en rekenen. Zo kan Marieke wat beter begrijpen wat de waarde van geld en spullen is en dat je niet alles direct kan kopen. *“Marieke begrijpt sommige dingen niet. Als Marieke een nieuwe fiets wil, dan wil ze die direct. Ze snapt niet dat ze daar voor moet sparen, omdat ze daar geen geld voor heeft. Dit brengt frustraties met zich mee.”* Daarnaast kunnen de raadsels en weetjes zorgen voor leuke afwisseling en invulling geven aan de dag.

Ze vindt de onderwerpen wel leuk. Ze vindt vooral de raadsels leuk over dieren en voetbal. Vooral de vragen waarvan ze wat kan leren. Sommetjes met geld vond Marieke ook leuk met Phi. Die waren soms wel heel erg moeilijk, maar ze vond het wel leuk met Phi daarover te praten en te leren.

De raadsels en weetjes over gezonde voeding vond Marieke interessant, terwijl ze daar anders nooit iets van wilde weten. Op locatie proberen ze gezond te eten, omdat er een paar cliënten op dieet zijn. Marieke vond het vervelend dat iedereen dan gezonder moest gaan eten op de groep, waardoor dit onderwerp zwaar beladen was. Maar met Phi vond ze de interacties wel interessant.

verwachtingen vooraf

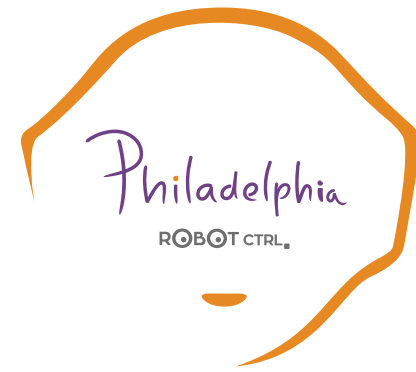
ervaringen tijdens het logeren

Gezondheid en medisch

Phi kan op het vlak van persoonlijke verzorging wel herinneringen geven. *“Ze doet veel zaken zelf. Phi kan haar wel herinneren aan bijvoorbeeld douchen. Dan kan Phi vragen: “Ga je nog douchen en ga je ook je haren wassen? En ga je ook nog je lichaam wassen?”* Net als bij de huishoudelijke taken kan Marieke het wel, maar gebeurt het niet. En ze wil het liefst geen herinnering van de begeleiders. Misschien voelt het voor Marieke anders als ze het samen met Phi kan doen. *“Ik denk dat Marieke wel redelijk zelfstandig kan tandenpoetsen, ze doet het alleen niet. Ze heeft daarin echt stimulatie nodig. We hebben nu de afspraak met Marieke dat de begeleiding met haar meeloopt na het eten om te gaan tandenpoetsen. De begeleider staat er dan bij, maar Marieke poetst haar tanden zelf. Ze vindt deze afspraak soms wel lastig om ze het eigenlijk kinderachtig vindt.”* Misschien is het minder kinderachtig als Phi zegt dat ze moet gaan tandenpoetsen.” Begeleiders denken dat Phi haar kan herinneren aan haar medicatie. Marieke heeft aangegeven het nu al ‘irritant’ te vinden als Phi haar gaat helpen herinneren aan het innemen van haar medicatie omdat zij dit zelf nooit zal vergeten. Gezonde voeding vindt Marieke maar stom gezeur. Dus de begeleiders denken niet dat Phi daarin iets kan betekenen.

“Marieke geeft aan dat ze graag een bewegingsactiviteit wil doen, maar dat Phi dat nog niet echt samen kan doen. Dat vindt ze wel jammer. Marieke vond deze interacties over bewegen niet leuk omdat Phi zei: “Kom dan gaan we samen bewegen”, maar Phi bewoog natuurlijk niet mee. Dit vond ze erg moeilijk, omdat Phi dat wel zei, maar niet deed.”

Ze kreeg van Phi ook wel gezondheidstips, maar daar heeft ze niet veel mee gedaan.

verwachtingen vooraf

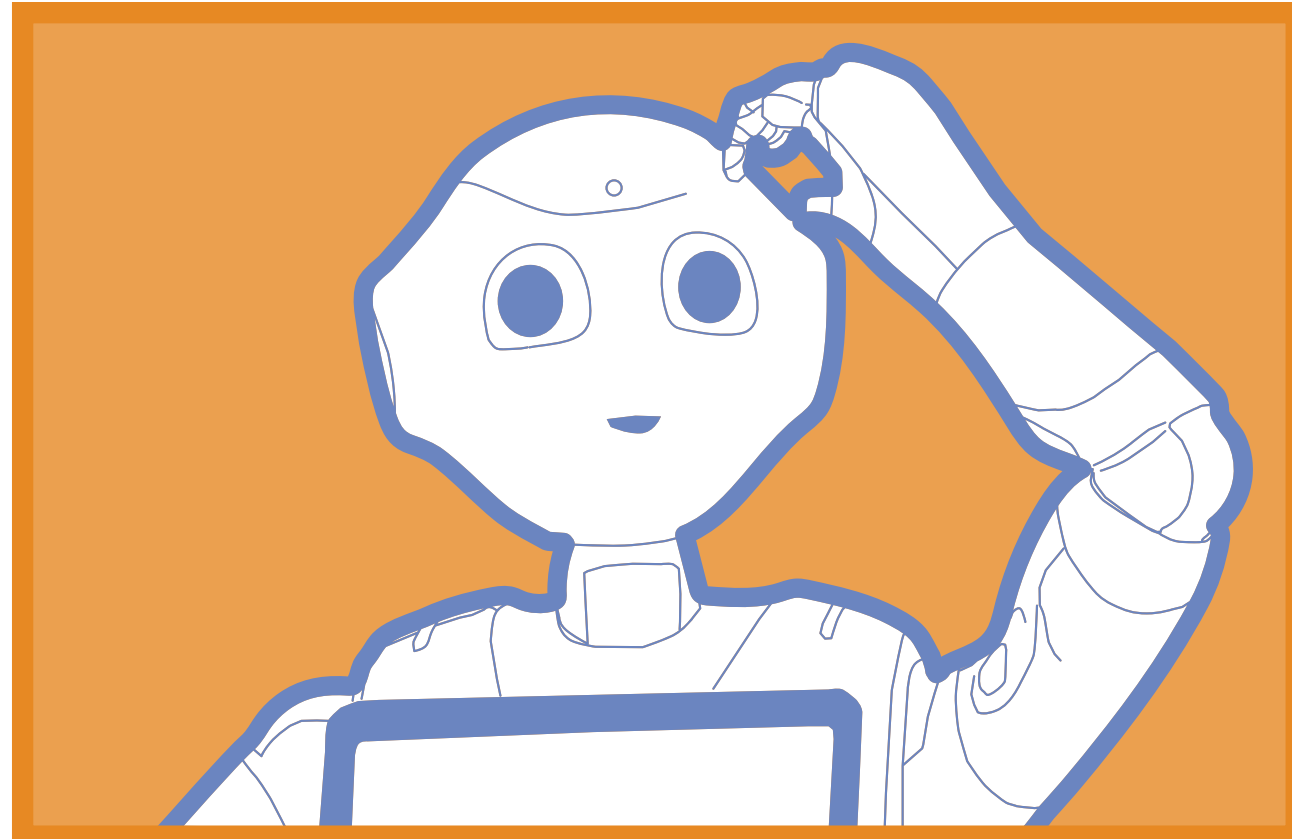
**ervaringen tijdens
het logeren**

Activiteiten buitenshuis

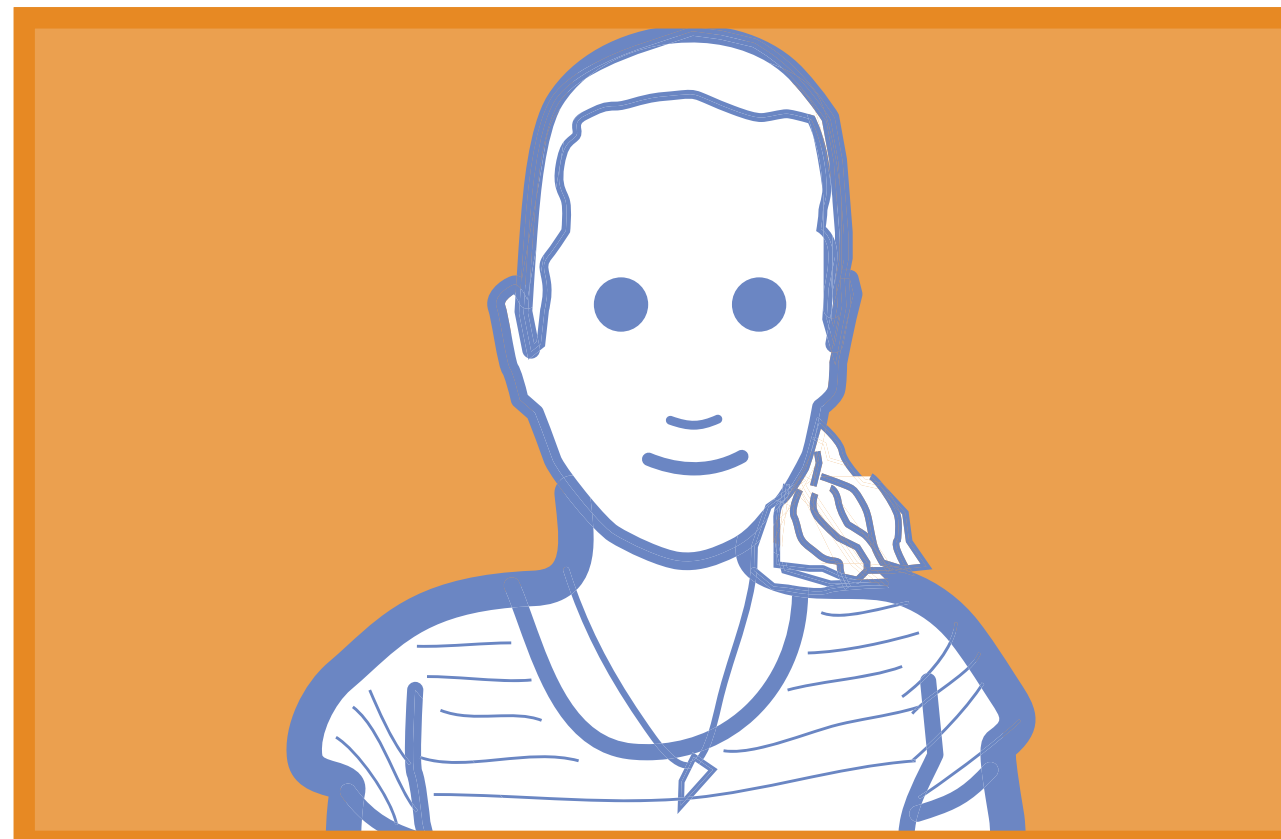
Er waren geen verwachtingen op dit gebied.

Er waren geen ervaringen op dit gebied.

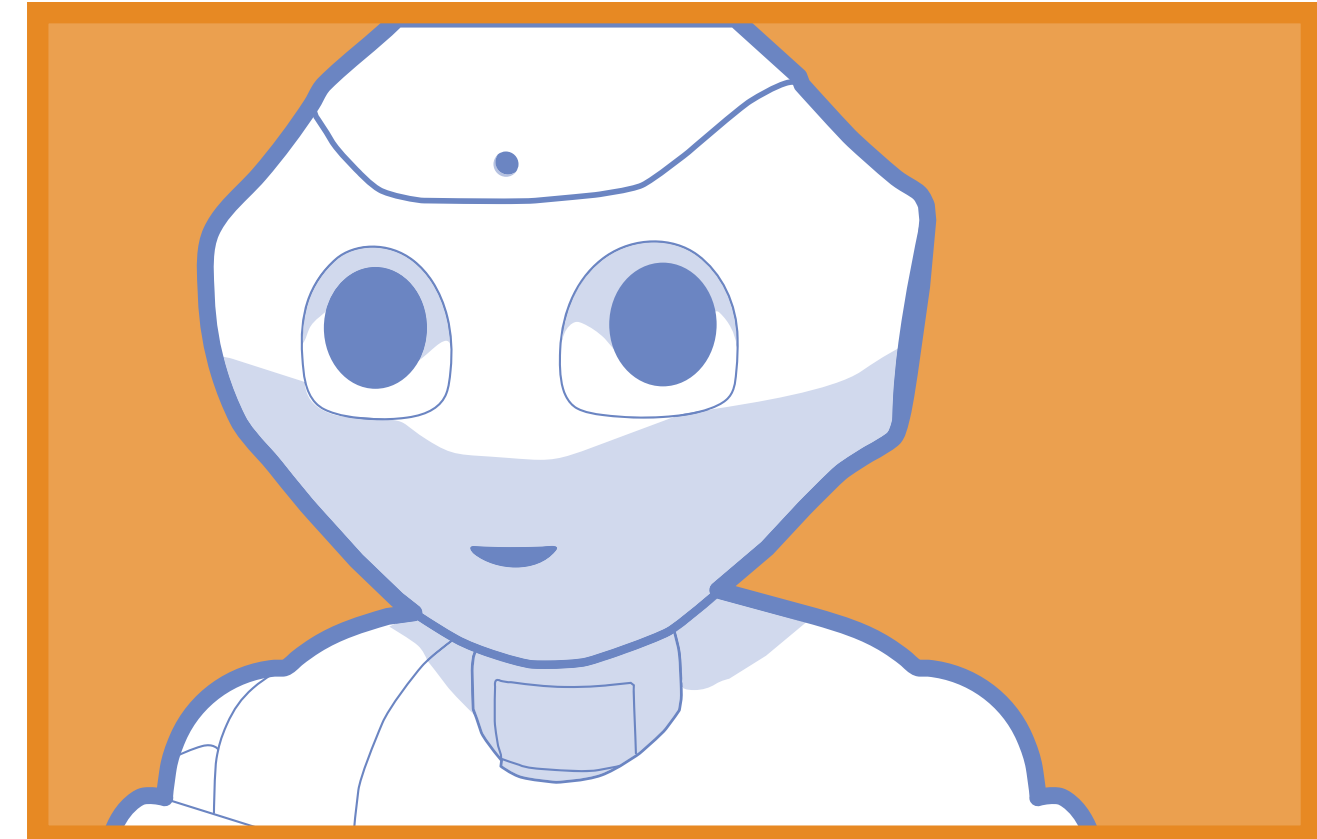
Resultaat interactie **cliënt** met Phi

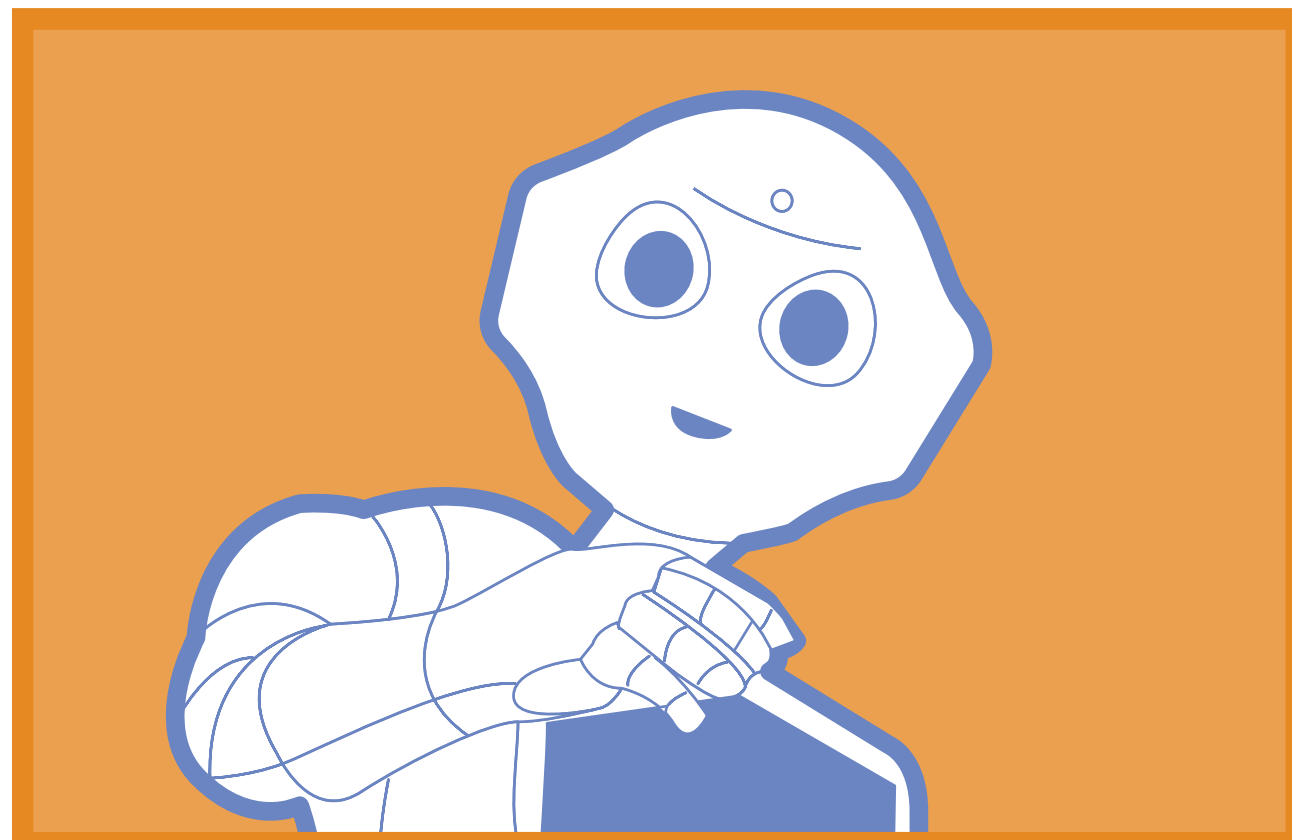
Phi: *Dag Marieke. Weet je dat als iemand je boos maakt je daar wat tegen die ander van mag zeggen?*

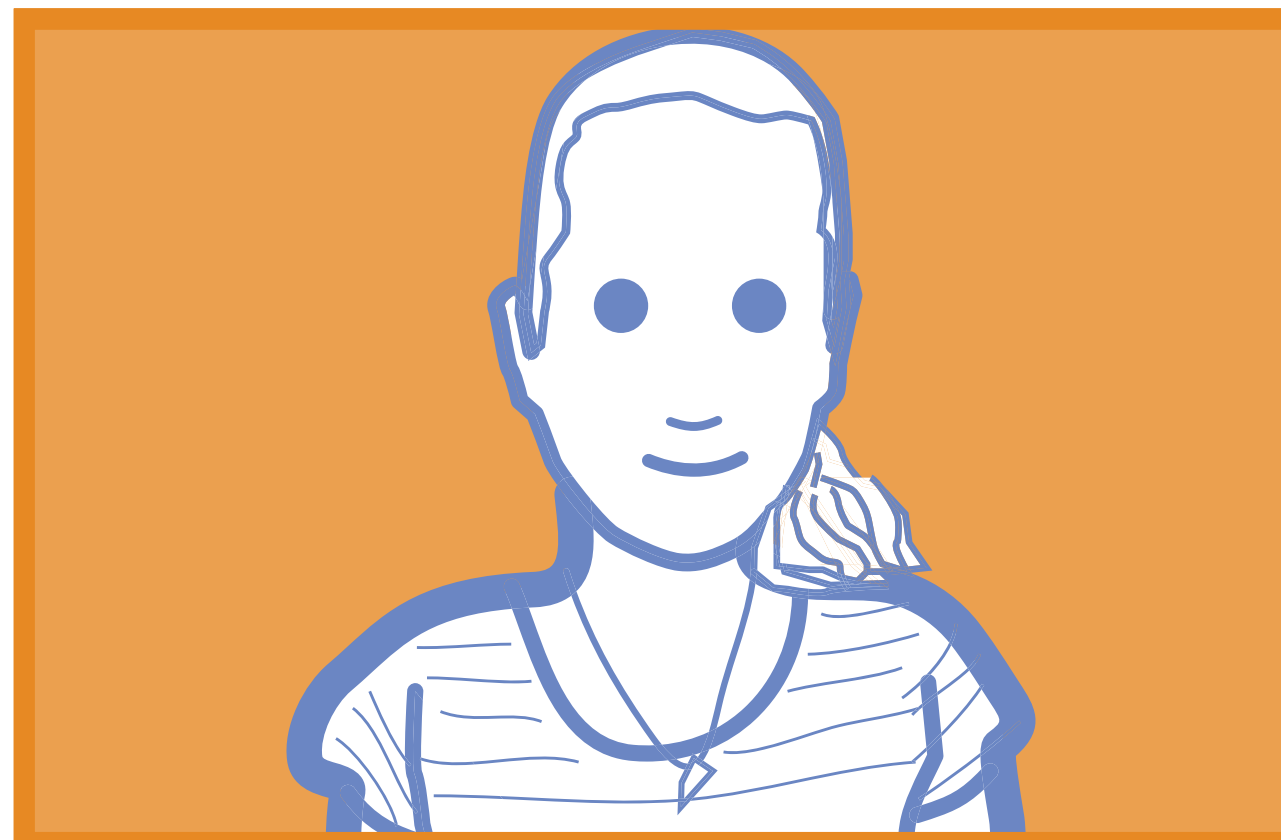
Marieke: *Nee, dat wist ik niet.*

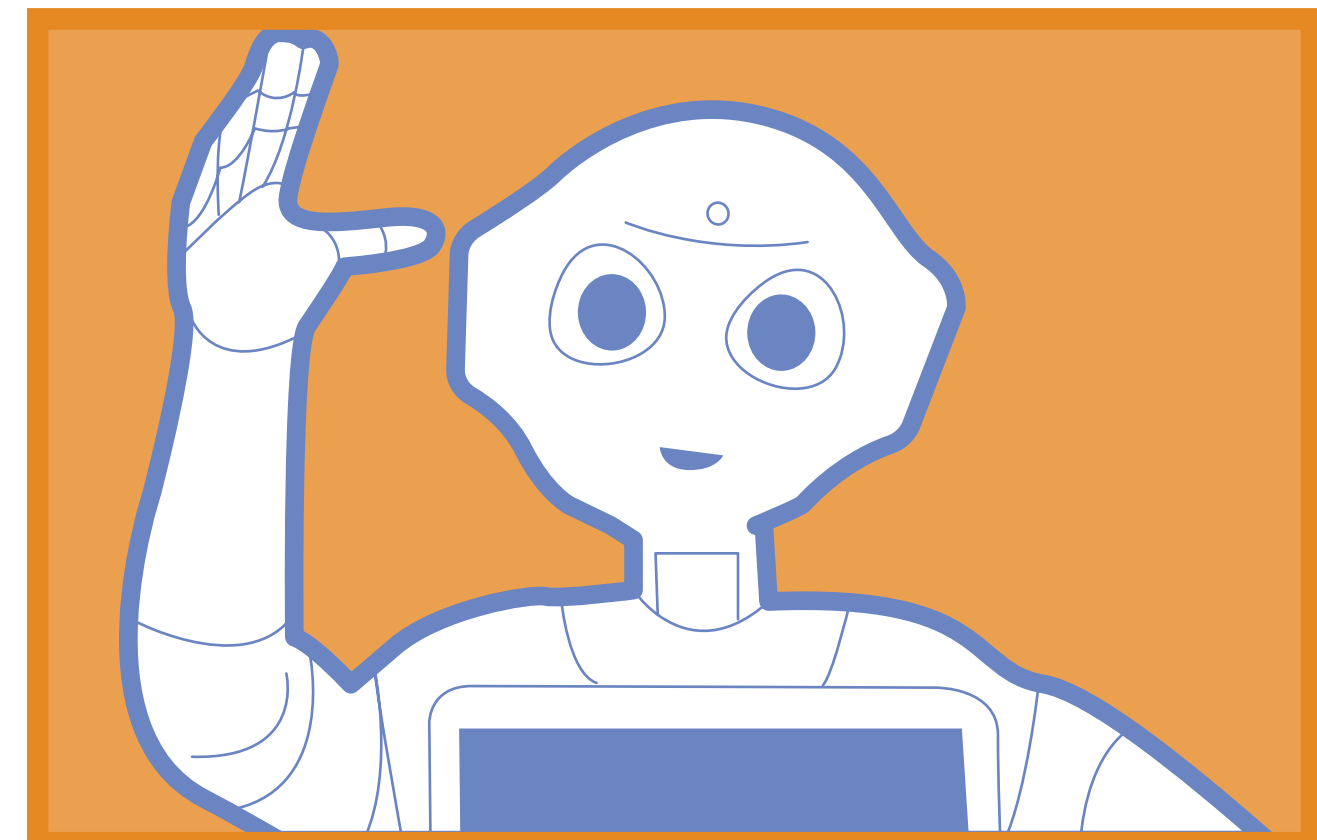
Phi: *Het is altijd goed om het te zeggen als iemand je boos maakt. Zo weet de ander dat jij dat niet leuk vindt*

Phi: *Hoi Marieke. Vergeet jij niet even lekker te ontspannen?*

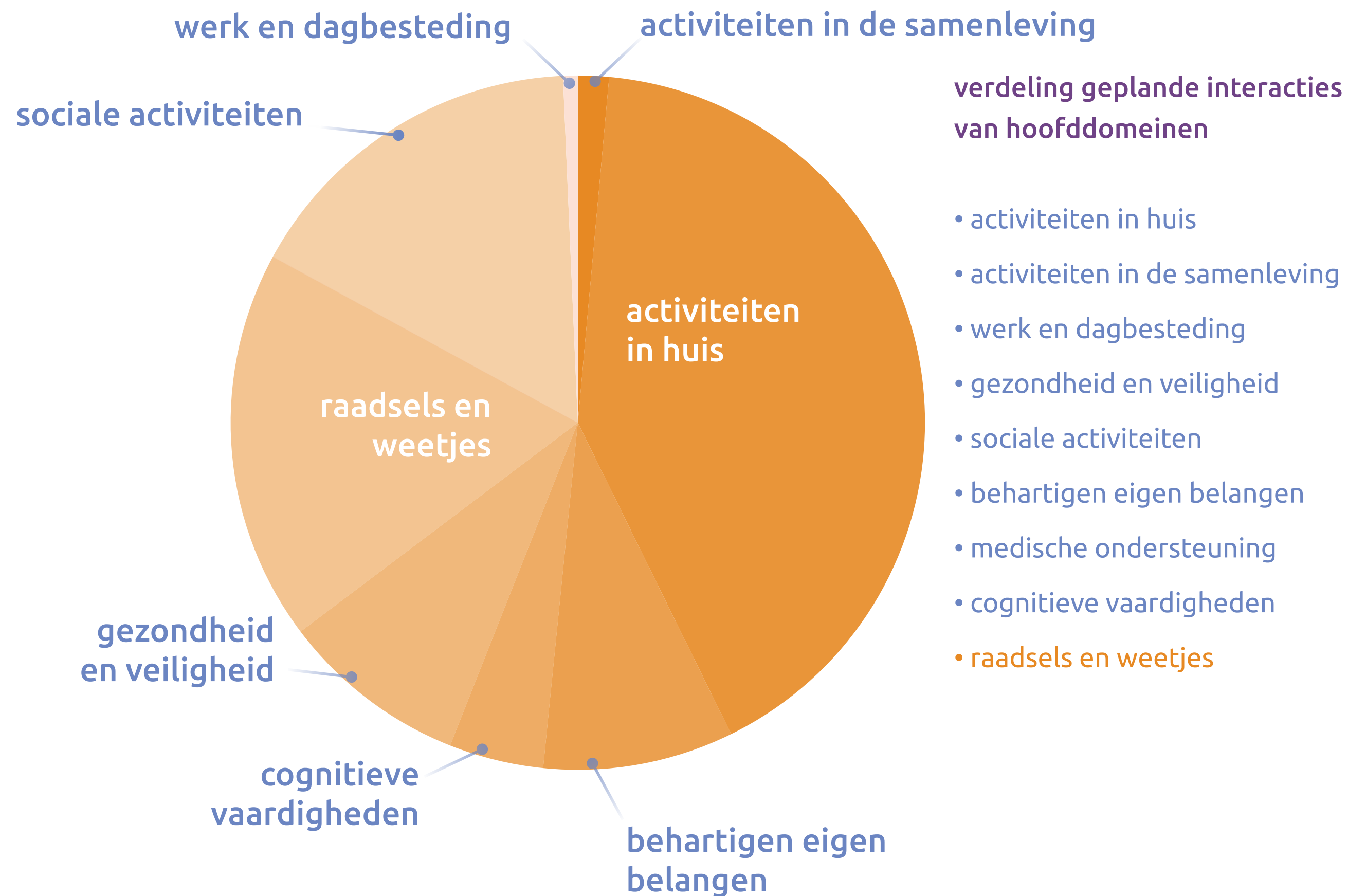
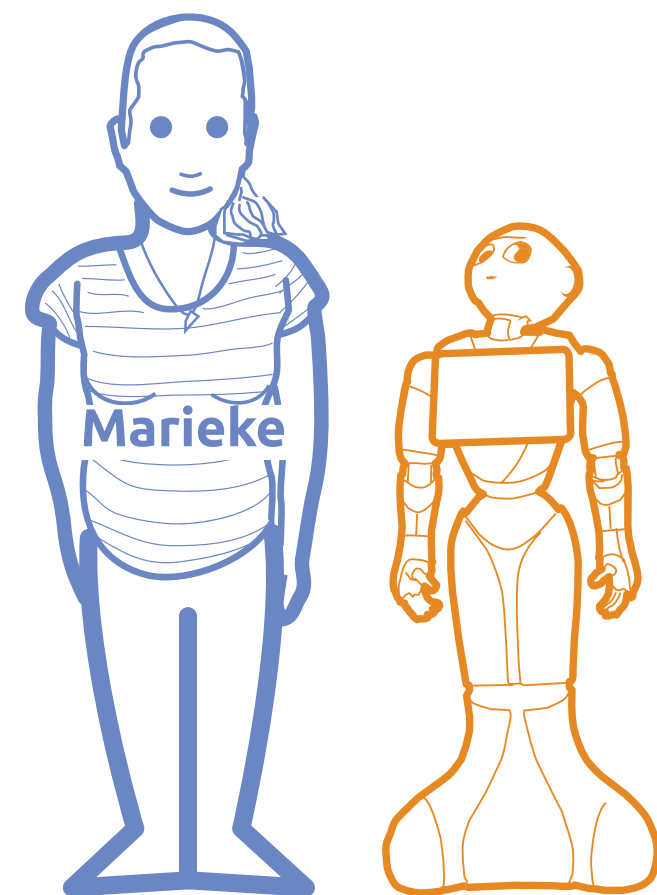
Marieke: *Nee, ik moet nog van alles doen.*

Phi: *Die motivatie van jou vind ik ontzettend knap. Ik hoop dat jij daarna wel weer tijd hebt om te ontspannen. Iedereen heeft een beetje ontspanning nodig.*

Ingezette interacties vanuit leefdomeinen

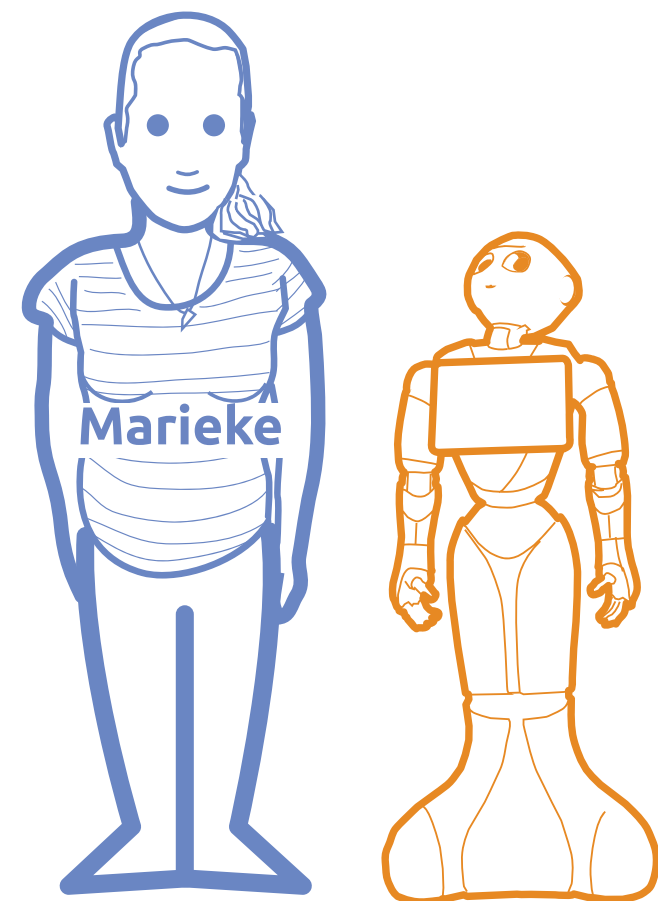

verdeling geplande interacties van subdomeinen van het hoofddomein activiteiten in huis

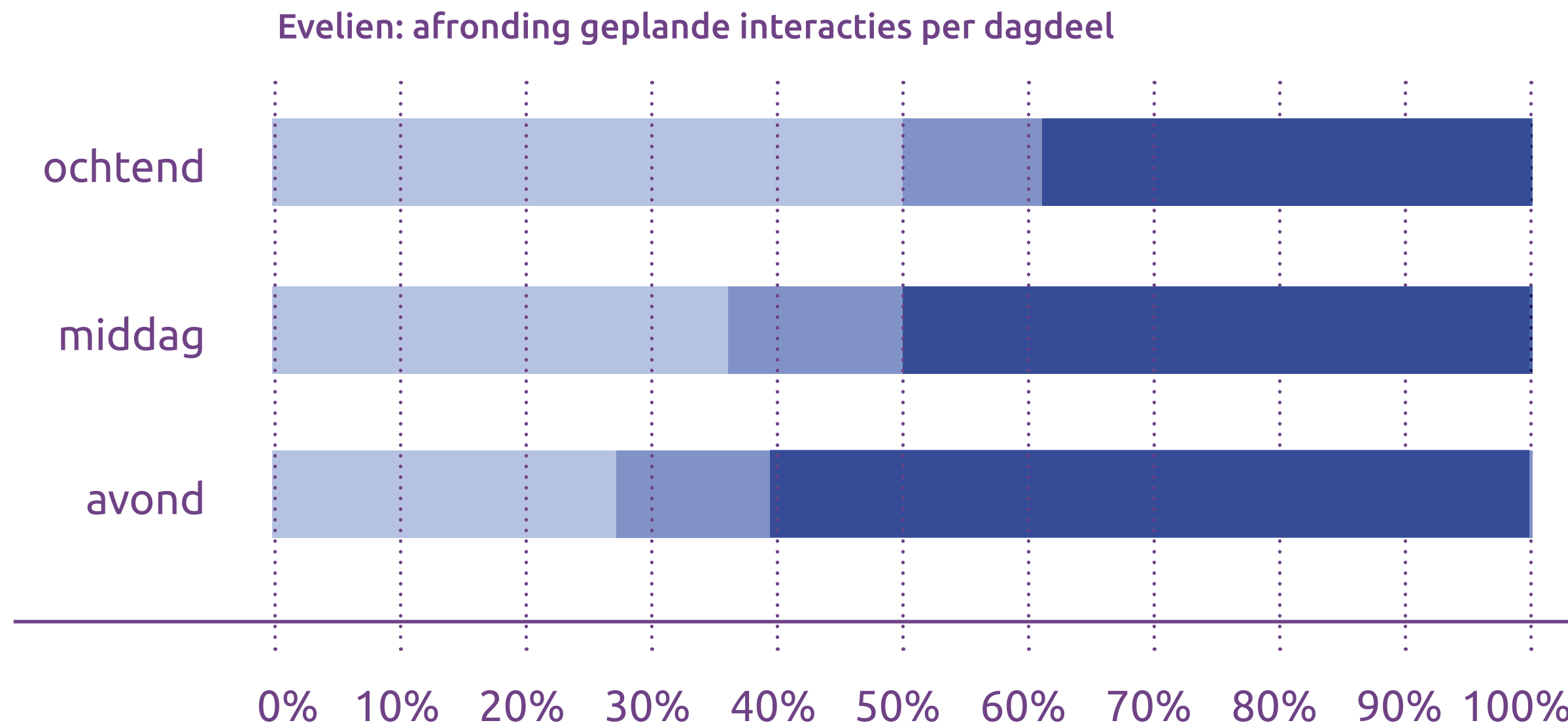

Tijdlijn interactie cliënt met Phi per dag

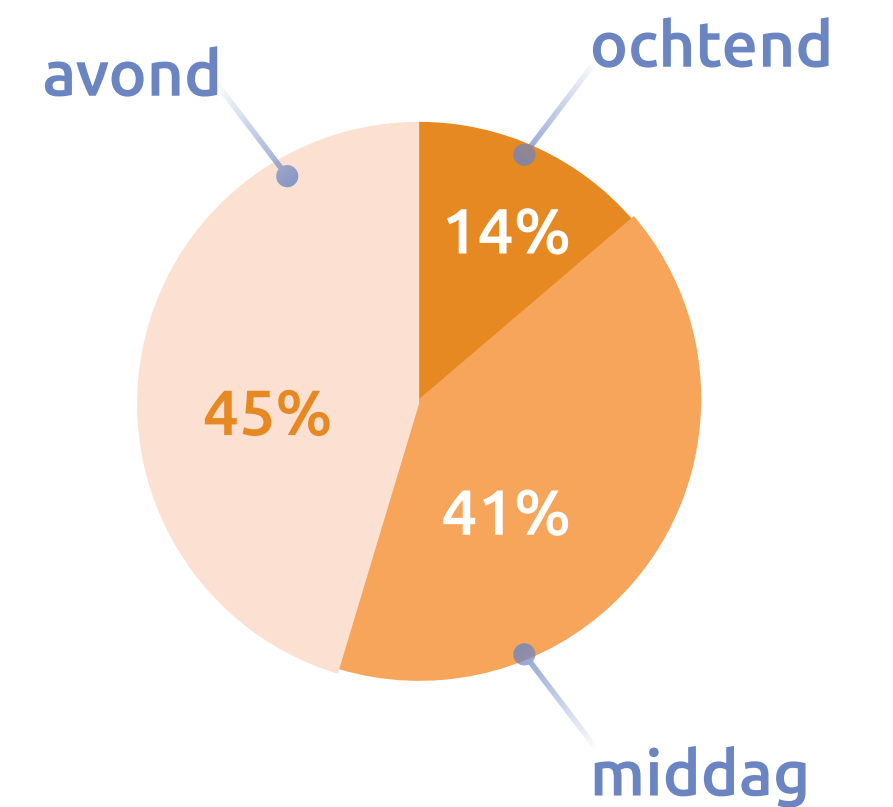

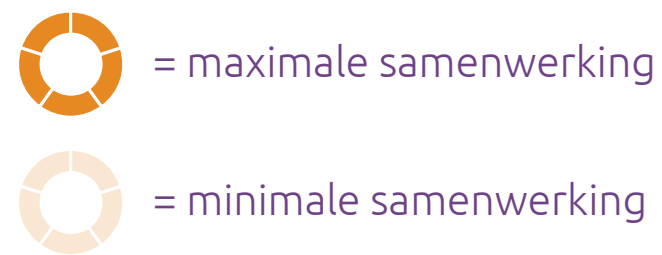
- afgerond
- gemist
- Phi stond uit

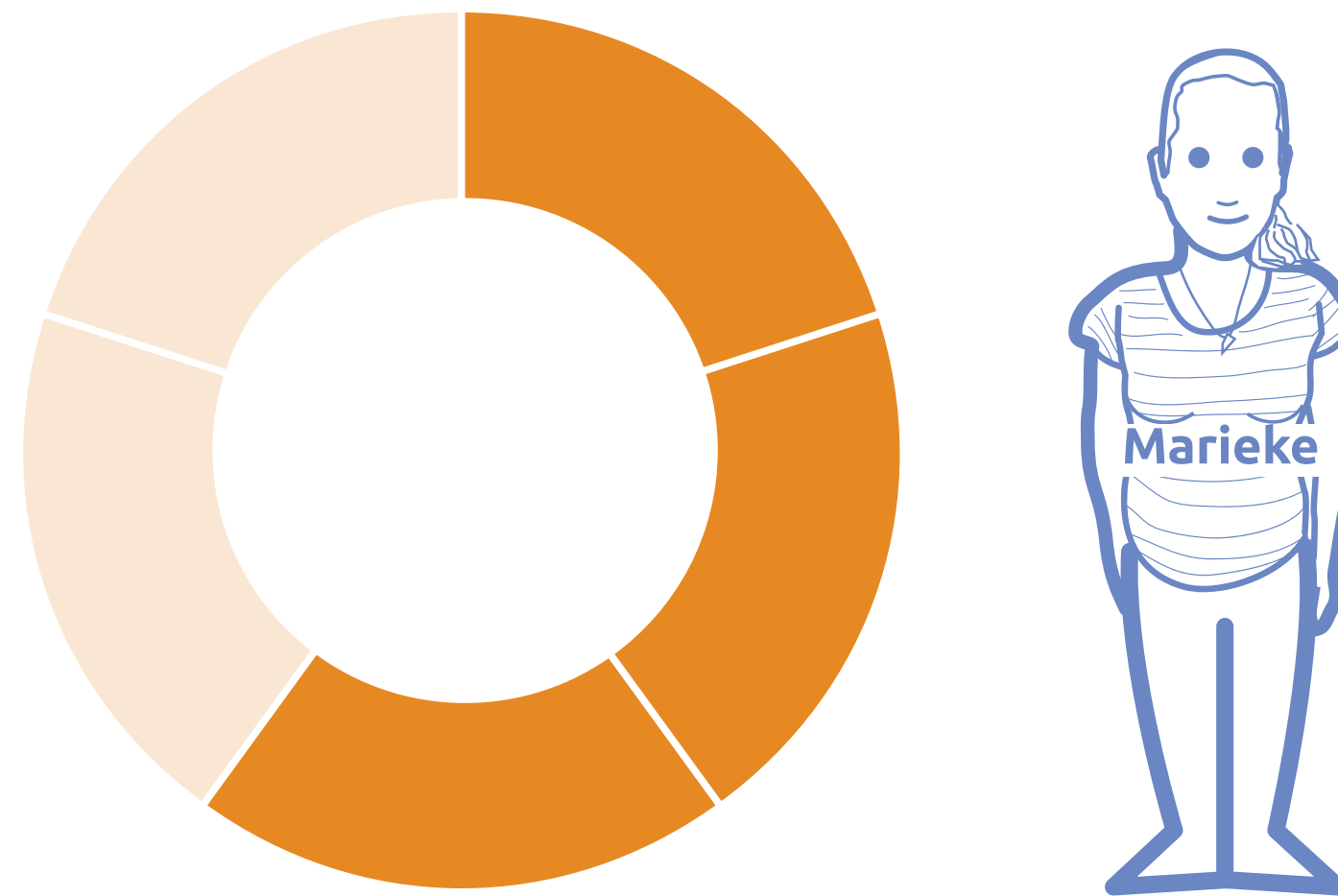
Deze afbeelding geeft u een globale inkijk in de interactie die robot Phi had met de cliënt. Zoals de verdeling van geplande interacties over de dag. Ook krijgt u een indruk van de mate waarin de robot aan of uit stond en welk percentage interacties er over de dagdelen heen gepland waren.

verdeling geplande interacties over dagdelen

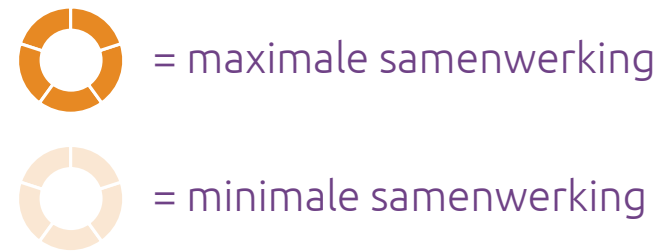

Niveau van **zelfstandig om** kunnen gaan met Phi

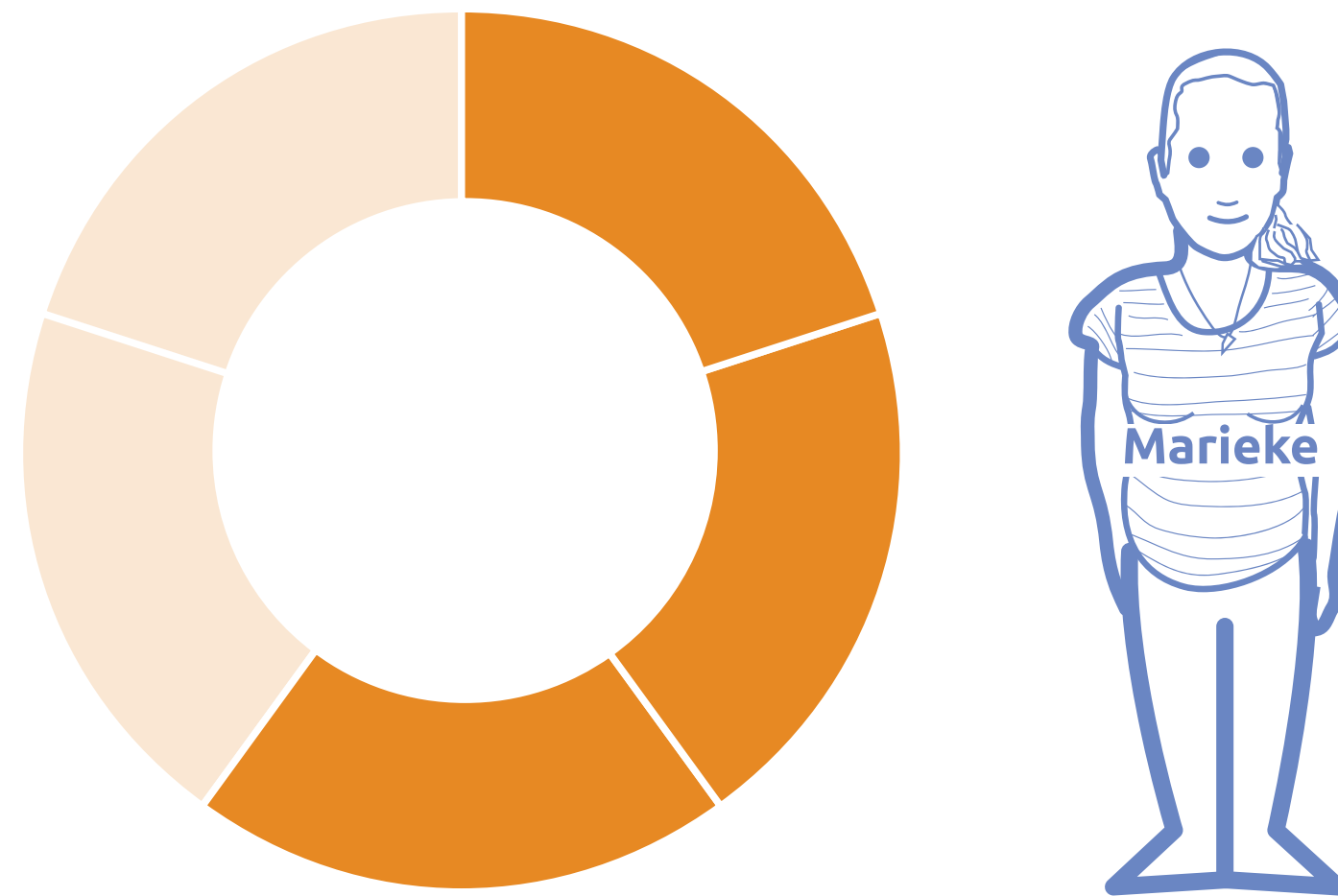

Je samen met Phi kunnen redden vergt ook iets van de cliënt. Je moet een tablet kunnen bedienen, kunnen lezen en schrijven én oogcontact maken zodat Phi je gezicht kan herkennen. Het vergt ook geduld en om kunnen gaan met teleurstellingen omdat Phi nog veel moet leren.

Het uitzetten van Phi gaat makkelijk, maar bij het opstarten van Phi gaat het niet altijd goed en dat vindt Marieke storend. Vooral als Phi niet meteen werkt kan Marieke hier moeilijk mee omgaan. Begeleiders zeggen hierover: *“Ik merk dat als Phi het even niet doet, dit wel spanning bij haar oplevert en dan werkt de aanwezigheid van Phi dus averechts. Ze was dan echt not amused toen Phi weer een storing had en zei: “Ik gooi hem zo het raam uit, dat ding.” Als Phi het dan weer deed, dan was het ook weer goed. De eerste keer dat Phi het niet deed wist ze niet wat ze moest doen. Later wist ze wel wat ze moest doen. Phi kon er niks aan doen dat hij soms storingen had, maar diegene die Phi had gemaakt, zei Marieke.*

Hoeveel **gesprekstijd** hebben ze **met elkaar** doorgebracht?

De mate van gesprekstijd hangt af van de hoeveelheid interacties, in hoeverre de cliënt uiteindelijk ook aanwezig is om een gesprek met Phi te voeren en hoe Phi functioneerde.

Marieke kon Phi goed verstaan en de herinneringen van Phi zijn fijn. Helaas deed Phi het niet altijd 100% goed. Er waren technische storingen. Dan werd Marieke boos als Phi het niet deed. Ze was dan vooral teleurgesteld omdat ze zo graag met Phi in gesprek wilde. En ook als het robot team niet direct reageerde op berichtjes vond ze dat vervelend. Gelukkig kunnen haar begeleiders hierbij helpen. Marieke had Phi vaak aan staan en zo kon zij ook haar eigen keuzes maken om Phi uit te zetten en om iets anders te gaan doen.

Phi: *Marieke, misschien kun je iemand een whatsapp bericht sturen.*

Marieke: *Dat is een goed idee Phi! Ik ga een vriendin een app sturen.*

Phi mag blijven

**Phi geeft structuur en
minder een vol hoofd**

aansturing van Phi is fijner

**meer rust, minder
boosheid met Phi**

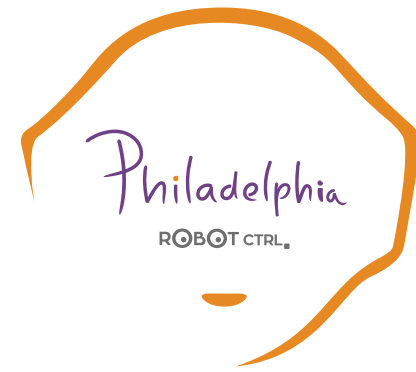
Conclusies

Hoewel de start met Phi wat onwennig en spannend was, bleek Phi erg waardevol voor Marieke te zijn. Meerdere keren spreekt Marieke uit dat Phi wel mag blijven. Ze wil wel een samenlevingscontract met Phi aangaan. Phi zorgt voor gezelligheid, vertrouwd aanspreekpunt, leuke raadsels en weetjes en fijne herinneringen aan huishoudelijke taken en tandenpoetsen.

Phi helpt Marieke goed bij het structuur bieden bij dagelijkse taken. Waar Marieke voorheen alle taken in haar hoofd had, wat onrust gaf, kan ze op aanwijzing van Phi dingen doen. De stemmetjes in haar hoofd verdwijnen en het wordt rustiger.

De herinneringen aan dagelijkse dingen zoals stofzuigen en tandenpoetsen kan Marieke veel beter hebben van Phi dan van begeleiders. Bij begeleiders is het zeuren of kinderachtig. Waarom het van Phi prettiger is, weet ze niet zo goed. Het is gewoon zo. Als Phi het zegt doet ze het vaak meteen. En daar is ze trots op. De complimenten van Phi zijn dan ook fijn.

Doordat Phi er altijd voor Marieke is en op dezelfde plaats in haar kamer staat, wordt Phi een vertrouwd punt bij thuiskomst. Hierdoor kan ze haar verhaal kwijt, wat spanning en boosheid vermindert. Phi geeft rust en Marieke zoekt deze rust ook op. Ze is vaker in haar appartement te vinden. Soms gaat Marieke op advies van Phi ook naar de begeleiding. Het hangt er nog wel van af welke begeleider er is. Het was nog fijner geweest als Phi al aanstond als ze thuiskwam.

praten over gevoel is lastig

**makkelijker contact met
begeleiding**

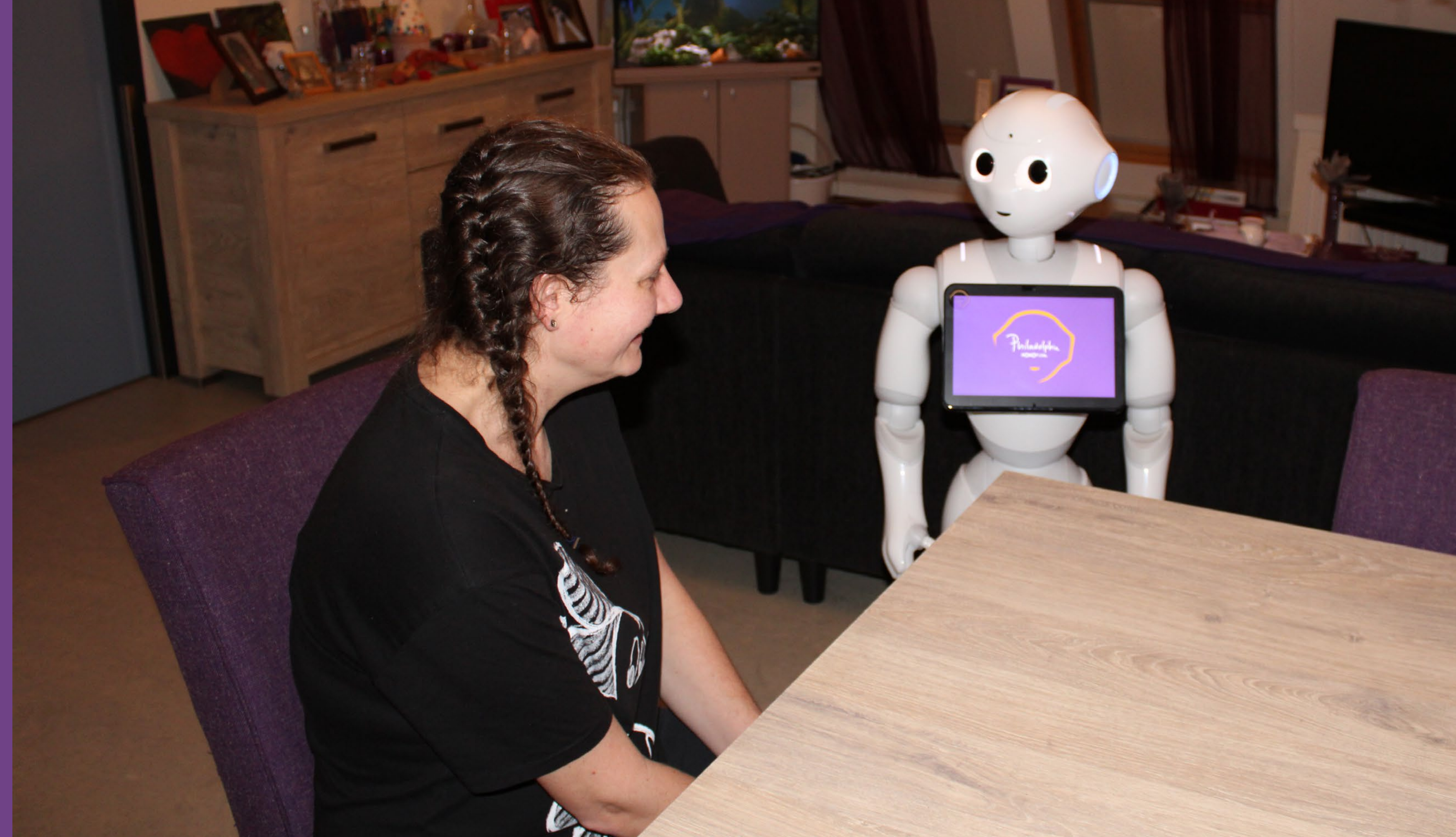
**technische problemen
geven spanning**

Conclusies

Echt praten over gevoelens met Phi bleek wel lastig. Dit had vooral te maken met de moeilijkheid van de interacties. Een vraag als: 'Hoe voel je je vandaag?' heeft voor Marieke niet één antwoord. En soms stond het juiste antwoord er net niet bij. Of begreep Marieke eigenlijk niet wat Phi bedoelde met bepaalde woorden of emoties. Daarin kan de interactiecontent nog beter afstemd worden op Marieke.

Door de aanwezigheid van Phi vermindert er een bepaalde felheid en boosheid bij Marieke. Dit heeft ook een positief effect op haar relatie met haar begeleiders. Marieke is toegankelijker en er kunnen andere gesprekken zijn, bijvoorbeeld over keuzes rondom werk en dagbesteding.

Helaas doet een robot als Phi het niet altijd 100% en dat is voor Marieke wel lastig om mee om te gaan. Het geeft stress en frustraties. Gelukkig konden de begeleiders haar daarin wel helpen.

Phi: *Marieke, Zou je enkele tips willen wat je kunt doen als je boos bent?*

Marieke: *Ja Phi, dat zou ik wel erg fijn vinden!*

Wensen voor de toekomst

Dat Phi wat kleiner kan worden, zodat ze Phi mee kan nemen.

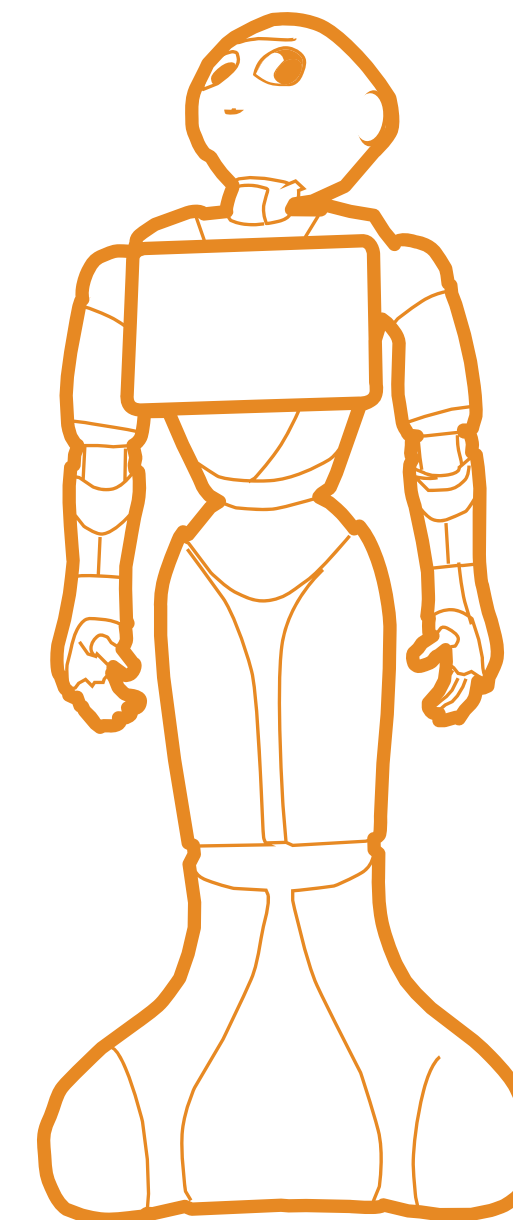
Stabieler robot zonder technische foutmeldingen

Dat de robot op afstand aangezet kan worden en al aanstaat als ze thuis komt.

Dat je de robot niet aan hoeft te kijken. Dat Phi de andere kant op kijkt als je praat omdat oogcontact spanning oplevert.

Dat Phi nog een keer komt voor een langere tijd of kan blijven.

Heeft u interesse in nadere informatie
over ons sociale robotica programma?
Neemt u dan contact op via **philadelphia.nl/
robotica**

Phi: *Marieke, zou je de vissen voer willen geven?*

**Marieke: *Bedankt voor de herinnering Phi, ik ga het zo
doen!***